LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

LAISVĖ
THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Semi-Weekly
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 10c A COPY

No. 23 **** Richmond Hill 19, N. Y., Penktad., kovo (March) 20, 1959 **** METAI 48-ji

KRISLAI

"Mokslas ir gyvenimas."
Dr. L. L. Zamenhofas.
Kas ten buvo sukilę?
L. Šimoliūnas.
P. Grigienė.

Rašo R. Mizara

Lietuvos Politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugija leidžia mėnesinį žurnalą **"Mokslas ir gyvenimas,"** kurį savo raštais užpildo Tarybų Lietuvos mokslininkai. Tai vienas įdomiausių žurnalų, einančių Lietuvoje. Vyriausias jo redaktorius — **K. Jankevičius.**

Žurnalo redakcija atsiklausė savo skaitytojų, ką jie mano apie "Mokslą ir gyvenimą": ar jiems patinka telpantieji straipsniai, ar patinka iliustracijos, ar užtenkamai straipsniai suprantami, populiarūs, ir t. t.

Esu vienas iš daugelio "Mokslo ir gyvenimo" skaitytojų. Pasakysiu: **man jis labai patinka.** Na, o populiarizavimui galo nėra.

—:—

Beje, redakcija sako:

"Šiuo metu 'Mokslas ir gyvenimas' spausdinamas 20,000 egz.—dvigubai tiek, kiek buvo prieš metus laiko."

Taigi: spartus tiražo augimas byloja, kad žurnalas populiarus, įdomus ir naudingas!

—:—

Iš Varšuvos pranešama, kad šių metų gruodžio mėnesio 15 d. sukaks 100 metų kai gimė **Dr. Lazaras L. Zamenhofas.**

Kas jis?

Tai tarptautinės kalbos **Esperanto** tėvas, jos sudarytojas. Daug žmonių visame pasaulyje mokosi Esperanto kalbą. Lietuvos žurnalas "Švyturys" savo skiltyse teikia Esperanto kalbos lekcijas.

Dr. Zamerhofas mirė 1917 metais. Bet jo sudarytoji tarptautinė kalba nemirė. Esperanto kalbą lengva išmokti.

—:—

Associated Press žinių agentūra skelbia iš Irako: ten neseniai pradėtas prieš Irako respubliką sukilimas buvo sudarytas šeikų (didžiųjų dvarponių), turtingų pirklių ir Nasserio pakalikų.

Jie sukilo, nes jautė, kad dabartinė Irako valdžia gali paliesti jų turtus, gali padalinti juos varguomenei.

Turčiai žiūri, jog Nasseris stovi jų pusėje, todėl ir nori prie Egipto glaustis.

Bet sukilimas buvo numalšintas, ir dabar gal būt Kassimo valdžia imsis griežtesnių priemonių žemės reformai pravesti. **Varguomenė nori žemės, kurią ji dirba.**

Iš kitos pusės: Nasseris ir jo agentai rankų nenuleis — jie bandys Irake pravesti visokias provokacijas. Gerai, kad Irako respublikos valdžia susitarė su Tarybų Sąjunga, kuri pažadėjo Irako neapleisti.

—:—

Neseniai buvo palaidoti du geri mūsų žmonės: **L. Šimoliūnas—Binghamtone,** ir **Paulina Grigienė** — Čikagoje.

L. Šimoliūnas — ilgametis pažangiųjų lietuvių tarpe veikėjas.

P. Grigienė nebuvo žymi veikėja, bet labai maloni moteriškė. Šių žodžių rašytojui, kadaise, nuvykus į Čikagą organizaciniais reikalais, teko pas A. ir P. Grigus apsistoti.

Ten gerai pajutau Paulinos šiltą draugiškumą ir mūsų judėjimo reikalų supratimą.

Nuoširdi mūsų visų užuojauta draugei Uršulei Šimoliūnienei ir vaikams, taipgi Apolinarui Grigui!

Beje, kaip čia atsitiko, kad iš Binghamtono iki šiol dar niekas neparašė velionio L. Šimoliūno nekrologo?

Eisenhoweris sutinka laikyti viršūnių konferenciją

Washingtonas. — Pirmadienį, kovo 16 d., prezidentas Eisenhoweris, kalbėdamas per radijo ir televizijos tinklus, pasisakė su rezervacija, kad jis sutinka vasarą laikyti viršūnių konferenciją. Bet kaip visada savo kalboje prezidentas prikaišiojo pustuzinį "jeigu".

Ir dėl viršūnių konferencijos prezidentas sako, "jeigu pirm to bus užsienio ministrų konferencija" ir "jeigu ta konferencija prieis prie susitarimų", kad viršūnių konferencija turės gerų rezultatų.

Dėl Berlyno, jis sakė, kad Vakarai palaikys su juomi susisiekimą, o jeigu dėl jo kils karas, tai "Tarybų Sąjunga bus kalta". Taipgi jis sako, kad neis į viršūnių konferenciją, "jeigu jai bus nustatytas laikas ir dienotvarkio ribos", jeigu jau iš anksto nebus numatomų gerų rezultatų.

Kas dėl karo, tai jis sakė: "Pasaulinis karas, prie dabartinių moderninių ginklų, reikštų civilizacijos sunaikinimą".

Po prezidento kalbos vienas valdžios pareigūnas pridėjo: "Jeigu mes eisime į viršūnių konferenciją, tai lygiai kaip jaučias vedamas ant virvės".

Tas rodo, kad jeigu Washingtonas ir sutiks eiti į viršūnių konferenciją, tai tik todėl, kad to reikalaus Europos valstybės. Washingtone dabar yra laukiama, ką duos prezidento pasitarimai su Anglijos premjeru Macmillanu.

Kongresas prailgina nedarbo apdraudą

Washingtonas. — Atstovų Butas vienbalsiai nutarė prailginti bedarbiams apdraudą, kuriems ji baigiasi su balandžio 1 diena. Šis nutarimas eina Senato narių patvirtinimui, bet kada Atstovų Bute nebuvo priešingų, tai manoma, kad Senatas pirm kovo 28 d. ji užtvirtins.

Nedarbo apdraudos pailginimas palies virš 400,000 bedarbių, kurių apdrauda išsibaigia. Pratęsimas nedarbo apdraudos baigsis su birželio 30 diena.

Sakoma, kad šis nutarimas vyriausybei atsieis $78,000,000, bet pinigai bus paimti iš 1958 metų, nes specialiame fonde pasiliko $218,000,000 nesunaudotų.

Darbo ir Prekybos departamentų surinktomis žiniomis vasario mėnesį bedarbių kiekis paaugo 25,000. Viso šalyje nedarbo apdraudą imančių yra arti 5,000,000. Bet darbo unijų vadai sako, kad bedarbių yra virš 6,000,000. Dalis jų nepriskaitomi prie bedarbių, nes darbo neieško, ba nesitiki jo gauti, nors didelė dalis yra tokių, kuriems apdrauda išsibaigus.

"Nasserio politika turės susmuukti": Chruščiovas

Maskva. — Tarybų Sąjungos premjeras Chruščiovas pareiškė, kad Nasserio politika neišvengiamai turės susmukti. Jis sako, kad Nasseris laikosi neteisingos politikos kolonialių žmonių išlaisvinimo reikaluose, po prievarta bandydamas Irako respubliką itraukti į Jungtine Arabų Respubliką ir nuolatos puldamas komunistus.

Kas dėl Irako respublikos, tai Chruščiovas sako, kad ji "yra daugiau progresyvė ir pirmeiviška, negu Jungtinė Arabų Respublika". Jis nurodo, kad todėl, kada tam tikra klika bandė Irako valdžia nuversti, tai šalies liaudis masiniai stojo ją apginti. Tarybų Sąjunga rėmė ir remsianti Irako respubliką, kaipo laisvą ir progresyvią valstybę.

Chruščiovas kietai įspėjo Nasserį dėl jo nuolatinių užpuldinėjimų ant komunistų. Jis sakė: "Tie užpuolimai yra nenauji. Mes žinome, kad buvo ir praeityje daugelis tokių, kurie puolė komunizmą, dabar jau jie užmiršti. Jeigu Nasseris ir ant toliau užpuldinės komunistus, tai jis nieko nepridės prie savo lauru, o tik laimės reakcionierių pagyrimą".

Tarybų Sąjungos premjeras sakė, kad jo atstovaujama šalis duoda technikinės ir finansinės pagalbos Jungtinei Arabų Respublikai, todėl Nasseris neturi teisės pykti už TSRS pagalbą ir Irako respublikai.

Sakoma: anglai stoja už pakaitas Berlyne

Londonas. — Pirm Anglijos premjeras Macmillanas ir užsienio reikalų ministras S. Lloyd išskrido į Ameriką, tai diplomatai paskleidė žinią, kad anglai stos už pakaitas Berlyne.

Jie sako, kad kada Anglijos valdininkai lankėsi Tarybų Sąjungoje, tai įsitikino, jog Tarybų Sąjunga ir kitos socialistinės šalys toliau nepakęs dabartinės padėties Berlyne.

Sakoma, kad tarybiniai vadai pareiškė, jog Vakarai kriminaliai prasikalsta prieš žmoniją, ginkluodami Vakarinę Vokietiją.

"AR VĖL ŽYDAI TURĖS BĖGTI IŠ VOKIETIJOS?"

Bonna. — Tokį klausimą stato žymus žydų rašytojas Herr Liepmann Hamburgo laikraštyje "Die Welt". Liepmann nurodo į tai, kad Vakarų Vokietijoje nacių vaikai puola žydų tautos vaikus, "nauji naciai" iškoneveikia žydų kapus, svastikomis išteplioja sinagogas, kaip kurie valdininkai atvirai naciams pataikauja.

Liepmann iš nacių Vokietijos buvo pabėgęs 1934, grįžo 1947 metais. Jis primena, kad dabartinis antisemitizmas yra toks pat, koks buvo pirm hitlerininkų dūkimo.

Bukarestas. — Rumunija įsakė Izraelio atašei A. Kergen tuojau išvažiuoti. Jį kaltina šnipavime.

Garsai nuo Mėnulio, Saulės ar Jupiterio

Gainsville, Fla. — Astronomijos mokslininkai A. C. Smith, T. D. Carr ir W. H. Perkins iš Floridos universiteto girdėjo keistus garsus nuo Jupiterio planetos, kuri yra 380,000,000 mylių nuo žemės.

Tie garsai prasideda kokiu tai ūžimu, trenksmu ir vis auga, o vėliau povaliai mažėja.

Mokslininkai pasidalino savo įspūdžiais su astronomais užsienyje. Ten irgi girdėjo garsus, bet anų šalių astronomai mano, kad tai garsai nuolatos vykstančių eksplioziju Saulėje, kurie, atsimušę į Mėnulį, pasiekia Žemę iš Jupiterio pusės.

1-MOS A-BOMBOS NUMETĖJAS IR VĖL KALĖJIME

Dallas, Texas. — Vėl areštavo buvusį karininką Claude Eatherly, kuris 1945 metais numetė pirmąją atominę bombą ant japonų miesto Hiroshima. Šį kartą jį kaltina grosernės apiplėšime.

1957 m. gruodžio 10 d. jį buvo areštavę už apiplėšimą pašto Avoca, Texas. Tada teisme protiniai daktarai įrodinėjo, kad Eatherly serga "nusikaltimo liga", nes jis jaučiasi užmušęs 100,000 žmonių.

JAU MIRĖ DAR VIENAS PILIEČIŲ KARO KARYS

Kingsport, Tenn. — Mirė John B. Salling, sulaukęs 112 metų. Jis buvo Piliečių Karo (1861-1864 m.m.) karys. Jis tarnavo pietiečių pusėje.

1956 m., Duluth, Minn., mirė Albert Woolson, sulaukęs 109 metų amžiaus, kuris buvo paskutinis šiauriečių (Lincolno) Piliečių Karo karys.

Tarybų Sąjunga apie Eisenhowerio kalbą

Maskva. — Maskvos radijas ir televizija perdavė "Tass", TSRS žinių agentūros, pareiškimą dėl Eisenhowerio kalbos. "Tass" sako, kad prezidentas nedavė atsakymo į Tarybų Sąjungos pasiūlymą išrišti Vakarinio Berlyno reikalą.

"Tass" nurodo, kad Eisenhoweris pridengė frazėmis savo pastangas kuo ilgiau laikyti Berlyną okupuotą.

Kas dėl jėgos vartojimo, tai "Tass" sako, jog Eisenhoweris apsilenkė su faktais. "Ne TSRS, bet Vakarai jėgos pagalba ruošiasi laikyti okupavę Berlyną", sako "Tass".

Dar dėl atsibuvusių Francūzijoje rinkimų

Paryžius. — Miestų ir apylinkių valdininkų rinkimuose dešinieji laimėjo tik todėl, kad socialistai nesudarė su komunistais bendro fronto. Buvo renkama virš 500,000 valdininkų, 38,000 miestų ir apylinkių.

1953 metais komunistai turėjo išrinkę 24,206 valdininkus, dabar išrinko tik 20,454, nors per šiuos rinkimus jie laimėjo daug daugiau balsų. 1953 metais socialistai turėjo 58,382, o dabar išrinko 52,145.

Naujoji rinkimų sistema suteikė pirmenybę dešiniųjų partijoms, kurios prieš komunistus ir kairiuosius buvo sudarę bendrą bloką.

Vėliausios žinios

Washingtonas. — Jau baigė X-ray gydymus Valstybės sekretoriaus Dulleso. Ar jis galės eiti pirmesnes pareigas, tai tik vėliau paaiškės.

Ottawa. — Kanada pilnai remia Britanijos premjero Macmillano politiką gerinimui tarptautinių santykių.

Tel Aviv. — Izraelis įteikė Jungtinėms Tautoms protestą prieš Jungtinę Arabų Respubliką, kuri konfiskavo prekes nuo dviejų užsienio laivų, vežamas Izraeliui. Prekės buvo konfiskuotos Suezo kanale.

Tokio. — Japonija pradėjo pasitarimus su Bulgarijos, Rumunijos ir Vengrijos atstovais. Manoma, kad bus atsteigti diplomatiniai ryšiai su šiomis šalimis. Jie buvo nutraukti Antrojo pasaulinio karo laiku.

Washingtonas. — Jungtinės valstijos siunčia daugiau karinių raketų į Vakarinę Vokietiją.

Salisbury. — Nuo pradžios negrų išstojimų Nyasalande jau žuvo virš 50 žmonių ir keli šimtai yra sužeistų.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris nesutinka, kad per radijo ir televizijos tinklus būtų duodama lygiai laiko kalbėti kandidatams į federalines valdžios įstaigas.

Washingtonas. — Virš 100 indėnų atvyko reikalauti prezidento, kad būtų pašalintas jų reikalų tvarkymo komisionierius G. Emmons.

TAI BUVO TURČIŲ SUKILIMAS IRAKE

Masulas, Irakas. — Sukilimą prieš Irako respubliką organizavo dideli žemių savininkai, turtingi biznieriai ir Nasserio agentai bei šalininkai.

Musulo srityje sukilimo priešakyje stovėjo žemvaldys (šeikas) Achmadas Ali Alidyawar, kuriam pirmiau vergavo 40,000 žemdirbių. Šis turčius turėjo Irake, Sirijoje ir Saudi Arabijoje didelius žemių plotus. Sukilimą pralaimėjus, jis pabėgo iš Irako.

Londonas. — Išvakarėse Macmillano susitikimo su Eisenhoweriu, anglų spauda plačiai rašė už mažinimą apsiginklavimo.

Vienas Iranas negali sutartį panaikinti

Maskva. — Irano valdovai, padrąsinti Vakarų, paskelbė, kad jie panaikina Irano-Tarybų Sąjungos 1921 metų sutartį.

Dienraštis "Pravda" rašo, kad patsai vienas Iranas to negali padaryti. Sutartis yra padaryta su Tarybų Sąjunga ir be jos sutikimo Iranas neturi teisės ją panaikinti.

"Pravda" rašo, kad Iranas imasi tokių "kvailybių", nes jis pasirašė su Jungtinėmis Valstijomis karinę sutartį, kuri sudaro taikai pavojų. Dienraštis primena, kad 1921 metų sutartis leidžia Tarybų Sąjungai pasiųsti savo armiją į Iraną, jeigu iš ten TSRS susidarytų pavojus.

G. MEANY BAUGINO KONGRESMANUS

Washingtonas. — AFL-CIO prezidentas George Meany baugino kongresmanus komunistais. Jis kalbėjo Kongresiniame Komitete Darbo Reikalais. Ten buvo svarstomas Graham Barden bilius, kuris siūlė uždrausti unijų vadams sulaikyti susirinkime kalbančius eilinius narius. Meany sakė: jeigu bus toks įstatymas, tai "komunistai kalbės per valandas, kol kiti nariai išvaikščios, ir jie paims unijų kontrolę".

SIRIJOS KOMUNISTAI SMERKIA NASSERĮ

Varšuva. — Lenkijos Komunistų (Darbininkų) partijos svažiavime dalyvauja broliški atstovai nuo 42 Komunistų partijų kitų šalių. Sirijos komunistų vadas, kuris paskilbęs Artimuosiuose rytuose, Khalid Bakhdaš pasmerkė Nasserio politiką, kaipo reakcinę ir tarnaujančią užsienio imperializmui.

Japonijoje daug yra savižudysčių

Tokio. — Japonijos vyriausybė susirūpino, kad šalyje auga savižudystės. 1956 metais viso nusižudė 22,107 žmonės, ir tai buvo daugiausia jauni vaikinai ir merginos. Paprastai jie išeina į laukus ar mišką ir pasidaro "hara-kiri" — trumpu peiliu perpiauna sau pilvą.

Pereitais metais vien Tokio mieste taip nusižudė 175 vaikinai ir 37 merginos. Kiek žinia, tai didžiuma jaunuolių tuomi reiškia nusivylimą savo dabartiniu gyvenimu.

KODĖL JIE BIJOSI?

Geneva. — Šiaurinės Korėjos ir Japonijos Raudonojo kryžiaus atstovai tarėsi reikale perkraustymo 600,000 korėjiečių iš Japonijos į Korėją. Bet Japonijos atstovai siūlo, kad apklausinėtų norinčius važiuoti tiktai Šveicarijos komisija. Korėjos atstovai pareiškė, kad jie nesutinka su tokiu vienpusišku pasiūlymu. Apklausinėjime turi dalyvauti ir pačios Šiaurinės Korėjos atstovai.

DARBININKŲ ALGOS TARYBŲ SĄJUNGOJE

Londonas. — Čionai lankosi TSRS delegacija, kurioje yra L. Soboliovas, darbo unijų vice-prezidentas. Jis sakė, kad Tarybų Sąjungoje mažiausia darbininko mėnesinė alga yra 500 rublių ($125.00) Bet darbininkų labai mažos išlaidos, už rendas tik 5 procentai jų algų; taipgi jie veltui gauna daktarų ir ligoninių patarnavimą ir mokslą.

Paryžius. — NATO komanda nusiminė, kad Francūzija ištraukė 400,000 tonų įtalpos karinį laivyną iš šios organizacijos.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.
Established April 5, 1911 ——— ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$9.00	Canada and Brazil, per year	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada and Brazil, 6 months	$5.50
Queens Co.	$10.00 per year	Foreign countries, per year	$12.00
Queens Co.	$5.50 per six months	Foreign countries, 6 months	$6.50

Prezidento kalba

PIRMADIENĮ, kovo 16 d., prezidentas Eisenhoweris sakė kalbą, kuri buvo transliuota per radiją, buvo televizuota ir, ant rytojaus, daugumoje dienraščių jei neištisai atspausdinta, tai atpasakota. Taigi, ši prezidento kalba buvo girdėta bei skaityta daugelio milijonų amerikiečių. Plačiai komentuota ji ir viso pasaulio spaudoje.

Ką gi dėl jos galima trumpai pasakyti?

Mums rodosi, vyriausias dalykas prezidento Eisenhowerio kalboje buvo tas: **jis sutinka dėl Berlyno ateities tartis, sutinka dalyvauti viršūnių konferencijoje,** kuri turėtų įvykti sekamą vasarą. Bet pirmiau negu įvyks viršūnių konferencija, turį susitikti JAV, TSRS ir Francūzijos užsienio reikalų ministrai, kad paruoštų viršūnių konferencijai medžiagą.

Šis tai yra vyriausias, mūsų nuomone, ir svarbiausias prezidento kalboje dėsnis. Jis, beje, teikia visai žmonijai ir daugiausia vilčių, kad dėl Berlyno nebus kariauta.

Tiesa, prezidentas rodė griežtumo. Jis sakė, jog JAV ir jų talkininkės nesileis "tarptautiniam komunizmui" už nosies vedžioti. Prezidentas netgi rodė braižinius apie mūsų šalies pasirengimus karui, apie gatavas ir gaminamas balistines raketas. Jis užtikrino amerikiečius, kad mūsų šalis yra užtenkamai karui pasirengusi. Jo nesibijo.

Bet šie dalykai — apie apsiginklavimą, apie karui pasiruošimą, mums rodosi, buvo taikyti daugiau ne Tarybų Sąjungai, o prezidento oponentams pačioje Amerikoje. Kaip žinia, demokratų lyderiai kaip patrakę rėkia, kad, girdi, Amerika neužtenkamai pasiruošus karui. Jie nori daugiau pinigų skirti karo reikalams, daugiau ginkluotis. Kai kurie aukštesnieji ginkluotųjų jėgų pareigūnai taipgi rėkia už didesnį ginklavimąsi.

Prezidentui, beje, rūpėjo ir tai, kad paveiktų Kongresą, kad jis užgirtų jo, prezidento, siūlymą paskirti keturis bilijonus dolerių užsienio šalims, Amerikos talkininkėms paremti.

Bendrai, mums rodosi, jog savo kalboje prezidentas nepritarė karštagalviams, kurie pradėjo šaukti už karą dėl Berlyno.

Žinoma, nieks nesako, jog tie karštagalviai negalėtų karo išprovokuoti. Visko galima tikėtis. Todėl žmonės ir turi budėti!

"Naujienoms" 45-i metai

PRAĖJUSIĄ SAVAITĘ Čikagos Naujienos atžymėjo savo 45 metų gyvavimo sukaktį. Pati to laikraščio redakcija ir sveikintojai, tačiau, nepaminėjo jubiliejiniame numery pačių svarbiausių iš savo praeities bruožų. O jie yra tokie:

Naujienoms leisti bendrovė buvo įkurta kaip demokratinė įstaiga; jai priklausė nemaža ano meto pažangiųjų darbininkų. Šiandien gi tą bendrovę laiko pasiglemžęs laikraščio redaktorius su keletu artimųjų ir laikraštį naudoja savo bizniui.

Naujienos buvo įkurtos kaip socialistinis laikraštis, kaip anti-klerikalinis, kovai už socializmą ir taiką laikraštis. Bet šiandien Naujienos eina išvien su klerikalais, su pačiais dešiniausiais, reakcingiausiais elementais. Socializmas joms nerūpi; jos stoja ne už taiką, o už karą!

Įvykus Spalio revoliucijai Rusijoje, Naujienos pranašavo jai labai trumpą amžių — savaičių, mėnesių amžių. Bet Spallo revoliucijos pagimdytoji Tarybų Sąjunga jau gyvuoja daugiau kaip 40 metų. Ir ne tik tai: visa eilė kitų šalių pasekė Spalio revoliucijos pavyzdžiu ir šiandien socialistiniam pasauliui jau priklauso apie bilijonas pasaulio žmonių!

Naujienos sakė, jog Lietuvoje komunistams "vietos nėra ir nebus", bet šiandien Lietuvos priešakyje kaip tik ir stovi komunistai.

Naujienos, kartu su kapitalistine spauda, skelbė, būk Tarybų Sąjunga nepraves savo Pirmojo penkmečio, būk ten negalės gyvuoti žemės ūkio kolektyvizacija; šiandien matome, kas darosi!..

Prasidėjus antrajam pasauliniam karui, po to, kai Hitleris pasalingai užpuolė Tarybų Sąjungą, Naujienos rašė, kad už savaitės kitos hitlerinės armijos pereis per Tarybų Sąjungą kaip peilis per sviestą. Šiandien kiekvienam aišku, kieno peilis per kieno sviestą perėjo!...

Tai tik keli pavyzdžiai Naujienų redaktoriaus žioplumo. Kiekvienu didesniu klausimu P. Grigaičio pranašavimai sudribo. O sudribo jie dėl to, kad P. Grigaitis rašė ir teberašo ne objektyviais duomenimis ir sąlygomis vadovaudamasis, bet rašo taip, kaip jis nori kad būtų!

Naujienos šiandien vadovauja visoms lietuviškoms reakcinėms grupėms Amerikoje. Iš socialistinio laikraščio, Naujienos patapo biauriu, anti-darbininkišku, antliaudišku laikraščiu JAV.

Naujienos ne tik nepadėjo jokiam Amerikos lietuvių kilnesniam kultūriniam sąjudžiui, bet kenkė ir tebekenkia.

Jeigu Naujienos kuo nors pasižymėjo, tai pasižymėjo pažangiųjų Amerikos lietuvių spaudos ir jų veikėjų šmeižtais ir melais, biauriausiomis insinuacijomis.

Suėmus visą į krūvą, Naujienų išgyventieji metai Amerikos lietuvių visuomenei buvo ne naudingi, o kenksmingi!

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

TECHNIKA, PROPAGANDA IR POPIEŽIUS

Skaitome iš Romos pranešimą: "Popiežius Jonas XXIII įsteigė prie šv. Sosto naują nuolatinę įstaigą tvarkyti katalikų veiklai filmų, televizijos ir radijo srityje. Šios įstaigos uždavinys bus pagyvinti katalikų veiklą..."

Reiškia, nuo dabar katalikų bažnyčia kreips didžiausio dėmesio į naujausios ir vėliausios technikos atradimus dėl savo propagandos. Tas tik parodo, kad popiežius nebepasitiki "dievo žodžiu" ir imasi modernikšiausių priemonių katalikų bažnyčios bizniui išplėsti.

Svarbu ir tas, kad šios naujos įstaigos vedėju paskyrė amerikietį vyskupą O'Connor iš Scranton, Pa. Jis, matyt, tikisi savo propagandos reikalams didelės finansinės pagalbos iš Amerikos. Vyskupas O'Connor yra atsižymėjęs fanatikas.

"LIETUVIŠKAS BUDRUMAS" IR "DOLERIO ĮTAKA"

Losangelietis Juozas Viekšnys kunigų "Drauge" (kovo 13 d.) prisimena apie tai, jog praėjusių metų gruodžio mėnesį sukako lygiai dešimt metų, kai "pirmas laivas su tremtiniais... pajudėjo nuo Europos krantų." Ir jis klusia: "Kuria linkme ir kiek per tą dešimtmetį pasistūmėjo iš Europos persikėlusių tremtinių tautinė dvasia ir visuomeninės pastangos?" Viekšnys sakosi neabejojąs, jog dipukuose "lietuviškas budrumas silpnėja." Tam esanti kalta amerikinio dolerio trauka. Tai esąs tragiškas mūsų gyvenimo paradoksas, jog "kuo kas tvirčiau įleidžia šaknis į ekonominį gerbūvį, tuo jį labiau vargina klausimas, 'ką rytoj valgysiu ir gersiu?'" Pasiklausykite:

> Čekiai, algos, senatvės aprūpinimas, vaikų ateitis palengva slenka į pirmąją mūsų interesų plotmę. Ir šiame susirūpinime iliuzija nekartą tampa realesne už pačią gyvenimo tikrovę. Pasitvirtina dr. Maceinos teigimas, jog "turtas turi tos pat galingos traukos, kaip ir priešinga lytis.

Prie šitos dolerinės traukos pridėk palaipsnį atšalimą jautrumo linkui "bolševikų," ir turėsi beveik desperatišką padėtį. Dipukai skęsta rūpestėliuose apie tai, ką rytoj valgys ir gers, iš vienos pusės, iš kitos—iš jų galvos išgaruoja ta baimė, kuri jiems buvo į galvą hitlerininkų įkalta apie bolševikus. Bet tai bus ne tiek jų "budrumo silpnėjimas," kiek, bent jau kai kurių, blaivėjimas. Mums atrodo, jog šis procesas tęsis toliau. Visi viekšniai jokiomis ašaromis jo nebegalės sulaikyti.

KĄ GALVOJA PATYS BERLYNIEČIAI?

Žurnalas "Švyturys" (išeinąs Vilniuje) buvo pasiuntęs į Berlyną du korespondentus — Alf. Bieliauską ir R. Budrį, patirti apie berlyniečių nuotaikas šitoje istorinėje padėtyje. Jiedu turėjo pasikalbėjimą su Rytinio Berlyno miesto tarybos nariu - tarėju Herbertu Fechneriu. Pasikalbėjimas labai įdomus. Reikia atsiminti, kad pasikalbėjimas įvyko dar 1958 metų pabaigoje.

Į klausimą, "ko laukia berlyniečiai iš 1959 metų?," Fechneris, tarp kitko, atsakė:

> Savaime suprantama, kad berlyniečiai laukia ir mūsų miesto gyvenimo sąlygų sureguliavimo. Visi demokratinio Berlyno darbo žmonės sveikina Tarybų Sąjungos notą Berlyno klausimu, kurioje nurodomi visiškai konkretūs keliai pašalinti nenormalią padėtį. Tarybinė nota padarė pradžią to klausimo sureguliavimui. Didelė atsakomybė kovoje už šių pasiūlymų įgyvendinimą tenka Berlyno darbo žmonėms. Ir pats didžiausias mūsų noras, kad šie TSRS pasiūlymai būtų kuo greičiau įgyvendinti.

Visiškai kitaip atrodo padėtis Vakarų Berlyne. Kova už tarybinės notos įgyvendinimą ten tik dabar prasideda.

> Esanti padėtis nebepakenčiama. Tačiau Bonos vyriausybė ir Vakarų Berlyno senatas iki šiol atmetė visus Didžiojo Berlyno magistrato pasiūlymus dėl padėties normalizavimo. Gi savo ruožtu jie taipogi nepriėmė nei vieno konkretaus nutarimo ir neiškėlė nei vieno konstruktyvaus pasiūlymo. Bet gyvenimas kelia savo reikalavimus, ir kyla klausimas, kaip jie elgsis tada, kai visos komunikacijos, siejančios Vakarų Berlyną su likusiu pasauliu, bus perduotos Vokietijos Demokratinei Respublikai ir Didžiojo Berlyno magistratui? Jiems, aišku, daugiau nieko nebeliks, kaip sėsti už vieno stalo ir tartis su mumis. Berlyno klausimo greitas išsprendimas gyvybiškai liečia Vakarų Berlyno darbo žmonių interesus.
>
> Mūsų kova sunki, nes antikomunistinės ir antitarybinės nuotaikos Vakarų Berlyne vis dar labai stiprios. Tai suprantama. Vakarų Berlyne nejvyko jokių demokratinių pertvarkymų. Ten nekliudomos ir išsijuosusios dirba reakcinės politinės jėgos. Rinkimų Vakarų Berlyne rezultatai mūsų taip pat nestebina. Tai tik rodo, kad mes turime dar daugiau ir aktualiau dirbti, tvirtai tikėti savo ateitimi ir nuosekliai propaguoti nemarias socializmo idėjas.

Kas liečia ekonominį ir kultūrinį bendradarbiavimą tarpe Rytinio Berlyno ir Vakarinio Berlyno, tai Fechneris paaiškino sekamai:

> Berlynas suskaldytas, kaip minėjau, dėl NATO valstybių ir reakcinės Bonos vyriausybės politikos. Suskaldyta ekonomika, kultūra, prekyba. Bendra liko tik energetika, vandentiekis, požeminio ir miesto geležinkelio susisiekimas. Sektorių sienos saugomos, tačiau gyventojų judėjimas tarp demokratinio Berlyno ir miesto vakarinės dalies yra gana gyvas. Yra net speciali kategorija žmonių, kuriuos mes vadiname "sienos perėjėjais." Tai tokie žmonės, kurie, pavyzdžiui, Vakarų Berlyne gyvena, o pas mus dirba. Vakarų Berlyno gyventojai neturi teisės ką nors pirkti demokratiniame Berlyne, bet tie, kurie čia dirba — gauna specialius leidimus pirkti. Tačiau visas kultūrines jėgas bei pramogas, esančias demokratiniame Berlyne, vakarinės miesto dalies gyventojai gali lankyti laisvai.
>
> Vakarų Berlyne yra daugiau kaip 100,000 bedarbių, o demokratiniame Berlyne trūksta darbo jėgos. Tačiau Vakarų Berlyno senatas atkakliai vengia tartis su mumis dėl šių žmonių įdarbinimo. Tai dar kartą parodo šio senato reakcingumą ir priešiškumą darbo žmonių interesams.
>
> Toliau "Švyturio" korespondentai Bieliauskas ir Budrys teiravosi pas šį Rytinio Berlyno veikėją, kaip Vakarų jėgos panaudoja Vakarinį Berlyną savo kovoje ne tik prieš Rytinę Vokietiją, bet prieš visą socialistinį pasaulį. Fechneris paaiškino sekamai:
>
> Užsienio imperialistai Vakarų Berlyne įkūrė stiprią ardomosios veiklos prieš socialistines šalis bazę. Ypač imperialistams paranku tai, kad Berlynas yra Vokietijos Demokratinės Respublikos teritorijos viduje. Pasinaudodami tuo, imperialistai stengiasi prakišti savo agentus ne tik į Vokietijos Demokratinę Respubliką, bet ir į Lenkiją bei Čekoslovakiją. Vakarų Berlyne veikia apie 80 šnipinėjimo agentūrų, kurių daugumą finansuoja JAV. Iš ten siunčiami šnipai, agitatoriai, platinami šmeižiantieji lapeliai, ten veikia vakarų reakcionierių radijo stotys.
>
> Vakarų Berlyno šnipų ir diversantų veiklai mes priešpastatome gerai parengtus valstybės saugumo darbuotojus, keliame revoliucinį budrumą įmonėse.
>
> Tačiau būtų neteisinga visiškai nevertinti to pavojaus, kuris glūdi miesto suskaldyme. Vakarų Berlyno radijas ir televizija stengiasi visokiais būdais nuodyti mūsų darbo žmonių sąmonę, vykdyti ideologinę ir kultūrinę diversiją. Prie pat vakarinių sektorių sienų. Vakarų pusėje, veikia šimtai kino teatrų, kuriuose demonstruojamas atvežtas iš Hollywoodo ir kitoks vakarų šlamštas. Čia kurstoma karo psichozė ir revanšistinės nuotaikos. Tokių kino teatrų kasose parduodami bilietai ir už Vokietijos Demokratinės Respublikos markes. Tokiu būdu stengiamasi privilioti mūsų jaunimą, apkrėsti jį "gengsterių morale," patraukti "amerikinio gyvenimo būdo" pusėn. Žinoma, šį juodą darbą reakcionieriams nepavyks atlikti, nes demokratinio Berlyno jaunimo branduolys visada buvo sveikas, ir mūsų jaunimą ne taip jau lengva suvilioti iš išorės žvilgančiais blizgučiais. Nežiūrint šių ir panašių kultūrinės diversijos priemonių, kurių griebiasi socializmo priešai, galutinis rezultatas bus visiškai kitoks. Socialistinės kultūros įtaka Vakarų Berlynui jau pradeda reikštis, ir kuo toliau, tuo ji labiau stiprės.

Baigdamas dar kartą noriu pabrėžti, kad Berlyno darbo žmonės nuosekliai kovos už padėties mieste sunormavimą, už Vokietijos Demokratinės Respublikos teisingos politikos ir pasiūlymų, iškeltų tarybinėje notoje, įgyvendinimą.

Redakcijos Atsakymai

St. Poškaičiui. — Dėkojame už dovonėles, kurias prisiuntėte Laisvės redaktoriams. Mes tuos pinigus pervedėme į Laisvės fondą spaustuvei perkelti į naują vietą. Į jūsų klausimą atsakymo neturime, atsiprašome. Linkime jums, drauge, geriausios sveikatos!

S. Sparvukui, Brooklyn, N. Y. Eilutės labai silpnos, nepasinaudosime.

Taip baigėsi karas...

Ir vėl iškyla prieš akis nueitas kovų kelias ir tos jaudinančios 1945 metų dienos, kada baigėsi istorinis tarybinės liaudies žygis — įnirtinga kova su fašizmu.

Lakūno kovų kelią aš pradėjau Pamaskvėje. Mes kovėmės su priešu tolimose prieigose prie Maskvos. Niekuomet nepamiršiu aršių mūšių ties Smolensku, ties Minsku, prie Oderio ir pagaliau masinių antskrydžių viršum fašistinės Vokietijos sostinės—Berlyno.

1945 metų pavasarį žvėries urvas buvo apjuostas geležiniu žiedu. Berlyną bombardavo trijų armijų lėktuvai.

Skridimas lakūnui, net ir kovinis, yra įprastas reikalas. Tačiau kiekvienas skridimas į Berlyną nepaprastai pakeldavo nuotaiką, būdavo kažkuo ypatingas.

Mes, naikintojai, skrisdavome kaip apsauga bombonešiams. Jų pergalė būdavo ir mūsų pergalė. Mes neprileisdavome prie bombonešių priešo, kovojome su jo naikintuvais. Malonu buvo matyti iš viršaus, kaip mūsų bombonešių krovinys tiksliai pasiekia taikinį.

Mes kovėmės pasiaukojančiai, o fašistų lakūnai jau neturėjo pirmykščio kovos įkarščio. Tai buvo pasmerktųjų mirčiai pasipriešinimas. Mūsų visų nuotaika buvo pakili: jauni lakūnai veržėsi į mūšį. Niekas nenorėjo ilsėtis, tuo labiau menkai negaluodami, eiti į sanitarinį medicinos dalinį.

Ir štai atėjo lauktoji Pergalės diena! Tai, ką mes pergyvenome, neįmanoma išreikšti žodžiais. Santūrūs, rūstūs žmonės puldavo vieni kitiems į glėbį, bučiavosi, verkė.

Mes didžiavomės Tėvynės pergale, liaudies pergale, mūsų visų teisaus reikalo triumfu! Kiekvienas iš mūsų tarytum nusimetė nuo savo pečių milžinišką nuolatinio nervinio įtempimo ir moralinės atsakomybės naštą. Mūsų pareiga Tėvynei buvo atlikta, ir mes tylėdami lenkėme galvas, pagerbdami žuvusius kovoje už laisvę! Jie nesulaukė šios dienos, tačiau drauge su mumis apie ją svajojo!

Kartą nuvažiavome apžiūrėti nugalėto Berlyno. Mes, lakūnai, matėme jį tik iš viršaus, o mūsų aerodromų inžinierinis - techninis ir aptarnaujantis personalas jo visai nebuvo matęs.

Važiavome sunkvežimiuose per ištisą akmeninį kapinyną. Karas čia paliko baisius pėdsakus. Karo sukėlėjai savo kailiu pajuto jo griaunamąją jėgą. Aplink ištisais kilometrais plytėjo vien griuvėsiai. Tačiau visi mes pirmiausia norėjome pamatyti įsiutusio fašistinio žvėries urvą ir paskutinį prieglobstį—Reichstagą.

Štai jis, prieš mūsų akis, jau apvalytas nuo griuvėsių ir skeveldrų. Juodas, sudaužytas, nugalėtas! Štai jis, tas apdegęs pastatas — fašistinių galvažudžių štabas, iš kurio į visą pasaulį sklido puspročio fiurerio, apimto pasaulio viešpatavimo manijos, grasinimai. Čia buvo rezgiami baisūs karo planai, kuriami mūsų Tėvynės pavergimo projektai!

Mes vaikščiojame po apgriautą pastatą ir visur — ant apdaužytų skliautų, ant sienų, prie atbrailų matėme daug įrašų, parašų, ištisų šūkių, kuriuos paliko mūsų kariai visų tarybinių tautų kalbomis. Ir kokių tik minčių ten nebuvo. Tačiau svarbiausios, kurios kaip raudona gija jungė visus įrašus, tai: "Šlovė tarybinei liaudžiai!," "Taika visam pasauliui!"

Pro Reichstago langą aš pažvelgiau į gatvę. Čia jau atgimė gyvenimas. Taikūs gyventojai nebesislapstė nuo kareivių: jie pamatė fašistinės propagandos melą. Kareiviškos virtuvės maitino vaikus ir senelius. Prie darbo pratusios karių rankos glostė šviesiaplaukes vaikučių galvas. Kartais kareivis nuoširdžiai ištiesdavo sulysusiai vokietei su vaiku ant rankų duonos žiauberę ir lašinių gabalėlį. Karas pasibaigė . . .

Tas, kuris matė tomis dienomis Berlyną, vargu ar panorės naujo naikinamojo karo. Tačiau karo mėgėjų dar netrūksta. Vertėtų jiems bent iš senų nuotraukų susipažinti su 1945 metų balandžio ir gegužės mėnesio vaizdais, pamatyti griuvėsius, sudaužytus tankus su fašistine svastika, apdegusius lėktuvų sparnus su tuo pačiu ženklu!

P. Grajevskis
Atsargos pulkininkas

Skaitytojų Balsai

Gyvuok, mieloji Dainava!

Tai ir mano kaiminka gavo labai gražų iš Lietuvos paveikslų albumą "Dainava". Jį ir man teko pamatyti, peržiūrėti ir pasidžiaugti jo paveikslių grožumu, ryškumu.

Albumas susideda apie iš 331 puslapio. Ir ant kiekvieno puslapio (išskiriant vienuoliką, kur telpa labai gražūs eilėraščiai ir įžanga, parašyta Kazio Klimavičiaus), puikiausi paveikslai, nuotraukos, kurios visos mielos, brangios pažiūrėti lietuvio širdžiai. Nuotraukas paruošė dailininkas A. Kučas. Teksto redaktorius K. Kubilinskas. Išleido Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla Vilniuje 1958 m.

Po kiekvienu paveikslu aprašymas eilėmis, kas sudaro labai gražų įspūdį.

Susninkų Jurgis

(**Red. pastaba:** Eileraščių nespausdiname. Viena, jų per daug, neetiška; antra, ne visi taisyklingai nurašyti; trečia, tenka taupyti laikrašty vietą kitiems raštams.)

1960 METAIS JAU BUS MAŽŲ "FORDUKŲ"

Detroitas. — Ford Motor Co. paskelbė, kad 1960 met. ji jau gamins nedidelius "fordukus". Pirmais metais jų bus pagaminta iki milijono. Tai bus 6-ių cilinderių "fordukai".

Sakoma, kad General Motors Corp. ir Chrysler Corp. taip pat planuoja gaminti nedidelių automobilių.

Londonas. — Tarybų Sąjunga turi virš 500 submarinų, Kinija — 20 ir Albanija — 4.

Havana. — Kubos valdžia areštavo amerikietį M. Moreno, kuris čionai veikė kaipo fotografistas.

Jonas Kaškaitis

Mano ryšiai su Zarasų gimnazistais

Savo knygoj "Iš atsiminimų" prabėgomis paminėjau apie savo susirašinėjimus su Zarasų gimnazijos bei komercinės mokyklos mokiniais.

Čia noriu dar šį tą pridėti.

Zarasų gimnazijoj mokėsi mano seserėnas Liudas Giedraitis, mano sesers Zofijos Giedraitienės sūnus. Mudu dažnai ir gražiai susirašinėjom. Siuntinėjau aš jam knygų, kad jam brėstų klasinė sąmonė.

Taj Giedraičiukas laiškiškai suvedė mane į pažintį ir su keliais savo mokyklos suolo draugais: su Alfonsu Kukanka, Juozu Gaigalu, Antanu Pūsliu, Antanu Kimsa ir dar su dviem trim bernaičiais.

Visi jie stengėsi kuo nors pasireikšti esą šiek tiek susipratę, prasisiekę, pasistūmėję pirmyn pažangos keliu. Rašinėjo po truputį, prašė jiems patalkint—prasimušti spaudos švieson. O rūgo tuomet tamsi, griežta Smetonos fašistinė gadynė, apie 1930-1933 metus.

Nuosekliau už visus tuos jaunuolius siekėsi Alpukas Kukanka. Geriau jam sekėsi. Tolydžio man siuntinėjo eilėraščius, vaizdelius, knygų apžvalgos straipsnius. Kukanka pasirašinėdavo: A. Badaitis, Liūnietis, A. Liepsnonis ir dar gal kaip. Galų gale ir pasiliko A. Liepsnonis, net ir po šiai dienai.

Eilėraščiai būdavo reikalingi aptvarkymo, suglostymo. Aiškiai perrašęs, persiuntinėdavau tuos kūrinėlius "Laisvei," vis paaiškindamas dalyką. "Laisvės" draugai redaktoriai gražiai talkininkavo, spausdino tuos rašinius. Kai kada dar ir paguodžiamai ką pastebėdavo, kad tuo sukeltų daugiau pastangų ir tolesnės jauno entuziasto pažangos.

A. Liepsnonis palaipsniui varėsi pirmyn. Jo kritinės pastabos, recenzijos, apybraižos darėsi brandesnės. Mūsų publikai patiko. Gana sėkmingai nagrinėjo jis Plechanovą, truputį paliesdavo Kautskį, K. Marksą, F. Engelsą. Pranešdavo apie jaunų pažangos rašytojų pastangas, kaip anie stengėsi nepastebimai prasimušti pro tirštas smetoninės ūkanas. Minėjo "Vilkolakį," "Keturių vėjų" blaškymus; džiaugėsi, kai pasirodė žurnalas "Trečias frontas" — su ryškesniais darbininkiškais polinkiais. Man atsiuntė spėjusius išeiti du jo numerius. Smetoninė cenzūra pasmaugė "Trečią frontą." O ten rasdavau J. Šimkų, A. Venclovą, S. Nėrį, T. Tilvytį . . .

Iš A. Liepsnonio eilėraščių truputį pamenu apie čigonę, apie dailidę, apie vargšą artojėlį, našlaitį, piemenėlį. Ilgesnis buvo apie komjaunimą. Laiškuose man rašė, kad jis jau prisidėjo prie komjaunuolių kuopelės. Prašė prisiųsti jam Internacionalo himną. Labiausiai jam rūpėjo pats darbininkų avangardas, k. partija.

Be jo, siuntinėjo man laiškus ir savo rašinėlius Juozas Gaigalas. Jis vertė Gi Mopasano vieną kitą apysaką, rašė eilėraščius. Panašiai ir Antanas Pūslys ir Antanas Kimsa. Apie Kimsą persergėjo mane Liepsnonis, kad anas esąs šnipukas, — atsargiai su juo.

Tikrenybėje taip ir buvo. Iš gimnazijos prašalino kunigas direktorius mano seserėną Liudviką Giedraitį, rodos, iš septintos klasės. Turėjo vargšelis persikelti net į Kybartų gimnaziją. Nukentėjo ir Liepsnonis, kam jie skaitė iš Amerikos gaunamas perversmingas knygas.

Visi šitie zarasiškiai plunksnos mėgintojai rasdavo iš manęs laiškuose lyg ir honoraro—žalnugarę popierinę. Tatai irgi padėjo jiems bandyti savo kūrybines išgales. Darė bandymus dar ir Bagdonavičius ir paskeliau Mardosas. Pastarasis pasirodė esąs pagyrų puodas. Ryšiai su jais nutrūko.

Liepsnonį kando ir skundė ne tik Kimsa, bet ir jo paties brolis savanaudis. Ir išdangino Liepsnonį į Kauno sunkiųjų darbų kalėjimą, apie 1933-4 m. Ir iš ten jis siuntinėjo man, kaip "dėdei," laiškus ir kūrinius, kuriuos aš vis persiųsdavau perrašęs "Laisvei." O iš "Laisvės" kai ką persispausdindavo ir "Vilnis" ir kiti laikraščiai.

Nuo 1926 m. bent aštuonerius metus glaudžiai susirašinėdavau su Vincu Kapsuku - Mickevičium Maskvoje, kai kada ir su Z. Angariečiu-Aleksa. Kapsukas suvedė mane į pažintį su Kauno įžymiais kaliniais — A. Pajarskiu ir Ignotu Gaška. Ir jiems pasidariau "dėkadė," — kas mėnuo šiltai susisiekdavom, dalydavoms kiek sugebėdami. Kauno politiniai kaliniai susispietė į rašytojų ratelį. Jų kūriniai pasiekė laisvąjį pasaulį prieš porą metų: "Po raudonąja vėliava," "Internacionalas karceryje." Radau šiuose rinkiniuose ir A. Liepsnonį, ir J. Jasutį (Julių Misikevičių-Julmį, su kuriuo man teko kelis metus susirašinėti) ir A. Pajarskį, I. Gašką, Didžiulytę ir kit.

Pastaraisiais pora metų A. Liepsnonis panūdo surankiot savo kūrinius, išbarstytus po "Laisvę" ir kitus laikraščius. Mano siuntinėjamas iškarpas, laiškus, jo archyvą sunaikino kieno nelemtos piktos rankos. Panašiai įvyko ir su kai kuria mano archyvine medžiaga. Ir man dingo tūlos iškarpos, dalis Kapsuko laiškų. Ypač man gaila mano kelionės įspūdžių "Po Teksų ir Kalifornijos kraštą."

Liepsnonis savo laiškuose vis klausia ir klausia apie savo dingusius kūrinius. Klausė jis ir draugo R. Mizaros. Kiek man pasisekė ką užklupt, tuoj nusiunčiau Mizarai, o jis—Liepsnoniui.

JAU MAŽIAU REIKIA VILNŲ—KAINA PUOLA

Washingtonas. — 1957 metais Amerikoje buvo suimta 2,941,000,000 svarų vilnos, gi 1958 metais tik 2,864,000,000 svarų. Kaina nupuolė nuo $1.94 iki $1.43 už svarą. Mat, mažiau reikia vilnos. Žmonės pasitenkina medvilne ir kitokiais audiniais.

Groton, Conn. — JAV karinis laivynas išbandė naują atominę povandeninę valtį "Skipjack".

ĮDOMYBĖS

Kiaušiniai ir apie juos nuomonės

Kuomet valgom kiaušinį, tai visuomet manom, kad kiaušinis yra normalus gamtos tvarinys, kuris turi tvirtą kevalą, į kurį įeina baltymas ir trynys, ir daugiau nieko kiaušinyje negali būti. Bet toks apie kiaušinį samprotavimas yra klaidingas.

Vienas ūkininkas iš Pipe, Kansas, raportavo, kad jo višta padėjo kiaušinį, kurio lukštas buvo juodos geležies. Iš White Oak, Ohio, buvo raportuota, kad balta kalakutė (turkė) padėjo kiaušinį, kurio viduje buvo kryžiukas. Kitas atsitikimas buvo, kad kiaušinyje buvo rastos raidės MBADR, kurios pilnai atitiko ūkininko pavardei.

Iš Bargersvile, Indiana, vištų augintojas raportavo, kad jo višta padėjo kiaušinį vien tik tuščiu vidumi, kuriame nebuvo nei baltymo, nei trynio. Tūla šeimininkė iš Newark, N. J., buvo nustebinta, kuomet jos višta padėjo lemoną, o taipgi sykiu ir kiaušinį.

Iš Norvegijos yra raportuota, kad višta padėjo kiaušinį su juodu baltymu. Iš Plymouth Rock Bentley, Michigan, pranešta, kad višta padėjo visiškai plokštų kiaušinį.

Yra ir daugiau nenormalumų apie kiaušinius raportuota, tačiau manau, kad užteks iš viršuje paduotų atsitikimų parodymui, jog gamtoje yra nenormališkų pasireiškimų.

$40,000 už medinį dantų krapštuką ("toothpick")

1907 metais Francūzijoje Maitre Auguste Gilbert, advokatas, įėjo į "baggage room" Gare de Lyon, Paryžiuje, laikydamas papraštą dantų krapštuką rankoje, pareikalavo, kad bagažų priėmėjas užčekiuotų jo tą krapštuką. Nustebintas tokiu vaikiškumu, priėmėjas pamanė, kad tai praktiškas juokas ir atsisakė užrekorduoti dantų krapštuką. Advokatas užvedė bylą prieš Francūzijos Publikos ministeriją už paneigimą jo teisių. Byla išgulėjo teismabutyje 20 metų. Tačiau advokatas laimėjo ir Francūzijos respublika buvo priversta sumokėti $40,000 už sulaužymą pati savo įstatymų!

Arklys buvo laikomas pabalnotas per 9 gentkartes, laukiant sugrįžtant jojiko

Sultan Muhammad Ibn Daud (1029-1072), kuris valdė Iraną ir didelę teritoriją tarpe Tigris ir Oxus, išplėtė savo rubežius, užgriebdamas naujas teritorijas ir pagrobdamas jų turtus. Jo siautėjimas buvo laikomas Irane "auksiniu amžiumi". Kuomet jis numirė, buvo pasakojama, kad jis sugryš iš kito pasaulio ir vėl užsės ant arklio, ir vėl valdys tą kraštą. Tas įsitikinimas buvo toks stiprus tarpe jo pavaldinių, kad arklys buvo laikomas pabalnotas net per devynias gentkartes, laukiant sultono sugrįžtant.

Kalnas, kuris visuomet auga augštyn

Sniego kalnas N. W. Cape, Iceland (Islandijoje) pastoviai kyla aukštyn, nes vasaros saulė nėra užtekti-nai karšta, kad nutarpintų sniegą, kiek žiemą nukrinta ant kalno.

Materiškai atrodyt ir gyvent vyrui

Amerikos indijonas buvo nubaustas nešioti moteriškas drapanas ir gyventi moterišku gyvenimu todėl, kad atsisakė papildyti žmogžudystę!

Ta keista pabauda buvo pritaikyta indijonui Yogia, nariui White River Utes, Northwestern Colorado.

Jis atsisakė dalyvauti skerdynėje, kurioje buvo indijonų agentas Nathan C. Meeker ir visi tos grupės vyrai iššudyti 1878 m. rugsėjo 30 d. Jo gentės nariai surado jį kaltu pabėgime, tai ir nuteisė, kad jis turi gyventi moterišku gyvenimu, nešioti moteriškas drapanas, nešioti kūdikį ant nugaros įsidėjęs į tam tikrą krepšį ir turi atlikti visus kitus moteriškus darbus. Tame pažeminime šis teisingas žmogus išgyveno 60 metų!

J. Bimba

Iš Lietuvos

Likviduoti keturi Lietuvos rajonai: Dotnuvos, Obelių Simno ir Tytuvėnų

Vilniaus Tiesoje skaitome, kad Lietuvos vyriausybė nutarė likviduoti keturis rajonus, — Dotnuvos, Obelių, Simno ir Tytuvėnų. Jie bus priiungti prie kitų rajonų. Patariame skaitytojams įsitėmyti, kad tie, kurie iš tų rajonų yra kilę, žinotų, kuriuose rajonuose jų gimtosios vietovės dabar bus įjungtos. Nutarimas skamba:

1, Likviduoti **Dotnuvos, Obelių, Simno** ir **Tytuvėnų** rajonus.

Ryšium su tuo:

a) Dotnuvos rajono teritoriją priskirti Kėdainių rajonui;

b) Obelių rajono Antazavės. Samaniu ir Suvieko apylinkes priskirti Zarasų rajonui;

Obelių rajono Obelių miestą ir Aleksandravėlės, Antanošės, Audroniu, Bartkiškio, Buniuškių, Kairelių, Kriaunų, Lukštų, Skemų, Užukriaunio apylinkes — Rokiškio rajonui;

c) Simno rajono Simno miestą ir Angininkų, Bambininku, Kalesninkų, Krokialaukio, Perėčėnu, Pošnios, Udrijos, Verebiejų apylinkės ir Stebuliu apylinkės Atesnykų, Gilaišiu, Kavalčiuku, Marinkos, Skovagalių, Sarkiškiu gyvenamąsias vietoves ("Artojo" kolūkio žemės naudojimo ribose) priskiriant jas Kalesninkų apylinkei — Alytaus rajonui;

Simno rajono Gudeliu ir Krosnos apylinkes — Kapsuko rajonui;

Simno rajono Šeštokų apylinkę ir Stebulių apylinkės Babraunvku, Barčių, Marinkos, Padusio, Pralamčiškių, Prygos, Randiškių, Seimeniškių. Skovagalių, Stebuliu, Teizininkų, Vaideliotų, Znicos gyvenamasias vietoves ("Pergalės" kalūkio žemės naudojimo ribos) —Lazdijų rajonui, priskiriant išvardytas gyvenamąsias vietoves Lazdijų rajono Teizų apylinkei;

d) Tytuvėnu rajono teritoriją priskirti Kelmės rajonui;

2. Ryšium su **Dotnuvos, Obelių, Simno** ir **Tytuvėnų** rajonų likvidavimu, pateikti Lietuvos TSR Aukščiausiajai Tarybai tvirtinti pasiūlyma dėl atitinkamo Lietuvos TSR Konstitucijos 14 straipsnio pakeitimo.

Kaip buvo gydomas mano brolis Jonas

Bus daugiau 50 metų, kai tėvai, mes, broliai ir seserys išleidome brolį Amerikon laimės ieškoti. Nespėjom dar užmiršti atsisveikinimo valandos, kaip į kelintą dieną sustojo prie kiemo vartų raitelis, didelis žmogus ant aukšto arklio ir klausia: "Ar čia gyvena Martynas Nalivaika?" Aš tuo laiku buvau netoli vartų ir jam atsakiau — taip. "Pašauk tėvą", — tarė jis.

Nuėjęs kluonan, pasakiau tėvui, kad koks žmogus nori matyt. Tėvas priėjo prie jo ir jis tėvo klausia: "Kiek turi vaikų?"

Tėvas pasakė jam, kiek turi vaikų Amerikoje, kiek namie, prieš savaitę laiko viena išleidau Amerikon, sakė, jis dabar randasi kelionėje.

— Kaip jo vardas? — klausia raitelis.

— Jonas, — atsakė tėvas.

— Kinkyk arklius ir važiuok paskui mane.

Kad būtų pasakęs, kame dalykas, tėvas būtų pasiėmęs savo švogeri arba mane pati, tai ir kelionės būtų buvusi kitokia tvarka. Dabar vienas ir išvažiavo pats nežinodamas, kur važiuoja ir ko.

Nuvažiavo jis netoli vokiečių rubežiaus, kur jau prasideda Mozūrija. Svetimi žmonės nuvedė jį tarp kalnų, kur jis rado savo sūnų Joną, paguldytą ant kokio šienmaišio, prie jo stovi sargyba, o jis žegnoja milžinišką padangę ir lotyniškai gieda mišparų psalmes. Tėvas, kaip jis pats sakė, suprato, jog sūnus jau susirgo proto liga.

Į antros dienos povakarę tėvas parsivežė savo "amerikoną", keistai atrodantį ir kvailai kalbantį. Tėvas ir sesuo Ona veda jį nuo vežimo stubon, bet aš pamačiau, kad Onos veidas išbaląs, kažin ko išsigandusi, tad ir paklausiau jos: Kas jam pasidarė?

— Durnas! — atsakė ji man.

Tai buvo, gal būt, vidurio spalio mėnesio pavakarė.

Pamišusio Jono parvežimas namo nuskambėjo per visą kaimą. Po vakarienių kaimynai pradėjo rinktis stubon ir klausinėti tėvo, kas jam pasidarė? Kas jį apkerėjo, kad taip ūmai neteko proto? Tėvos jiems šitaip pasakojo, kaip jam agentas, Lazdijų Šliomkė aiškino:

"Pulkas keliauninkų bandė pereiti rubežių, tai Rusijos parubežiniai sargai paleido šūvius virš jų galvų ir jis dėl išgąsties gavo nervų sukrikimą ir proto netekimą".

"Ekszortų" skaitymas

Ant rytojaus nuvežė į Seirijus pas kleboną Antaną Katilių, kad jis jam atskaitytų "ekszortus". Jis pasakė tėvams, ir tiems, kurie pagelbėjo nuvežti jį, jog jam "ekszortų" skaitymas nieko negelbės, bet vistiek jis juos skaitė ir "šventu" vandeniu krapino. Viskas veltui.

Liškiavoje

Liškiavoje tada gyveno senas "dziakonas", prelatas, davatkų ir kitų tikinčiųjų žinomas "ekszortų" skaitytojas ir piktų dvasių iš kvailių vaikytojas. Kam jis "ekszortus" atskaitė, iš to velnias staugdamas išrūko. Mat, protligę vadindavo velnio apsėdimu. Tegu jis atskaito "ekszortus", duoda gerti mišiauno vyno, taip sakė mūs kaimo bobos, ir jis vėl bus sveikas.

Į Liškiavą iš mūsų kaimo yra 4-rios senoviškos mylios, bet vistiek jį ten nuvežė. Atskaitė jam "ekszortus" ir parvežė akštą, ploną bonkelę vyno; jo niekam kitam nevalia gert, kaip tik ligoniui. Bet Jono kvailystė nepaliko ant Nemuno kranto, Liškiavos bažnyčioje, jis ją parsivežė namo.

— Kaip tau patiko, Jonai, Liškiavos bažnyčia? —klausia jo motina.

— Velnias ten ne bažnyčia. Ant sienų sėdi kokie barzdoti žmonės ir viens kitam špygą rodo.

Ta bažnyčia kitados buvusi klioštoriška šventykla, ant sienų pritepta įvairių piešinių visokiose pozose. Tai ir atrodo, kad tie šventieji apaštalai špygomis badosi.

Parvežę bonkelę vyno pastatė ant lentynos lyg ir visų parodai, kad va, čia stovi šventoji ir "pamačlyvoji" "liekarstva", ji iš durniaus tikrai išvys pajuodėlį laukan.

Kartą, kada nieko nebuvo namie, sergantis brolis miegojo; aš prisipyliau arbatinį šaukštuką ir drebėdamas išgėriau tą šventą liekarstvą. Saldus, gelsvas skystimėlis, daugiau nieko. Tai ką jis gali gelbėti proto ligoniui?

"Ekszortams" ir mišiaunam vynui negelbėjus, jo liga ėjo blogyn. Tą tėmijant reikėjo ieškoti kitos, ne bažnytiškos bei kunigiškos pagalbos, bet jau svietiškos, daktariškos. Ir tą daktarišką pagalbą suteiks koks tai totoris (jo pavardę pamiršau), gyvenąs kur tai anoj pusėj Nemuno, reiškia, Vilnijos pusėje. Nuvežė jį ir tenai.

Tas totoris nustatė jam gydymo būdą: Nevalgyti galvos. Dabar kas būs? Kopūstas galva, kručkasgriežtis galva, burokas galva, svogūnas irgi galva. Paliko jį tik ant duonos ir vandens. Dar daugiau. Davė tokį susuktą popierių, kuri, isiuvus į audinį, turi nešioti ant krūtinės; kitą toki popierių pamerkti ąsotvi vandens ir tik iš ten gerti vandeni. Trečia popierių dėti ant puodo žarijų ir rūkyti jam po nosimi, ir, jei iis kosės nuo tų dūmų, bus gerai.

Virvę perverdavo per balki ir surišdavo jį žemiau pažastų, rankas taip pat. Marška apsukdavo jį visa ir padėdavo degantį ir rūkstanti popierių jam po nosimi. Nuo tokių karčių dūmų veršis ne tik kosėtų, bet bliautų jautišku balsu, o iis turėjo kentėti ir kosėti; jam buvo tikra inkvizicija.

Popieriui sudegus ir maršką nuo galvos nuėmus, jis stovėjo apkvaitęs, burna paraudus ir ašaros per veidus žemyn riste ritosi. Jis, atgavęs kvapą, suriko: "Velniams jūs mane taip kankinate?"

Ir tos kankynės tęsėsi daugiau mėnesio laiko, o liga ėjo blogyn. Kartą pats sau sukando kairės rankos muskulus, raumenis ir kratė juos. Tėvas šaukšto kotu atidarė jo dantis ir paliuosavo ranką iš jo paties dantų. Sukąstai mėlynei ėmė kelis mėnesius išnykti. Tai biaurus prisiminimas.

Žiemos laiku įsitraukęs stubon kapojau žagarus; man bekapojant juos ir sesytė sukinėjasi prie mane. Jis, nutvėręs ją už kojyčių ir stuksi galvute į žemę. Aš jam žagaru režiau per nagus, jis, paleidęs ją ir pagriebęs pagalį drožė man per kairįjį petį, mano ranka nukrito žemyn ir liko nebaigti žagarai kapoti. Man taip ranką užgavo, kad pakol ji sugijo, aš negalėjau iki 18-kos metų spragilu kulti javų. Kol jaunesnis buvau, to užgavimo nejaučiau, dabar jau atsiliepia.

Pas daktarą

Nei "ekszortų "skaitymai, nei mišiauno vyno gėrimas, nei kitokie burtiški patvarkymai ir "galvų nevalgymai" jam nieko negelbsti. Juo tolyn, tuo liga eina smarkyn. Reikia ieškoti stipresnės pagalbos.. Kas tai prirodino daktarą irgi kitoj pusėj Nemuno, vėl Vilnijos pusėje. Reikia ir ten jį vežti.

Miške

Tėvui ir dėdei Petrui Babarskui vežant jį per mišką, jo sargas, eigulys sustabdė juos ir klausia:

— Ką jūs čia vežate paguldę rogėse?

— Durną žmogų pas daktarą, nebudink jo, tegu jis miega, — atsakė tėvas.

Bet jis tėvo patvarkymo neklausė, dūrė nykščiu pašonėn ir pribudino Joną.. Jis, pabudęs ir pamatęs, kad guli snieguotame miške, nežinia, iš džiaugsmo ar iš išgąsčio, garsiai uždainavo ir jo baritoniškas balsas nuskambėjo per mišką.

— Vežkite jį greičiau iš čia, nes tuojau pribus "trivoga" — sušuko eigulys.

— O kam tu jį pribudinai? — klausė tėvas.

— Aš norėjau matyti, kaip dideliai jis yra durnas.

Mat, jis manė, kad tėvas ir dėdė veža rogėse kokį tai užmuštą žmogų ir paliks kur nors miško bruzgyne.

Pas daktarą Dekinevičių

Tėvui papasakojus daktarui Jono protligės priežastį ir kaip jis buvo gydomas, daktaras pasakė tėvui ir dėdei, kad jo čia nereikėjo vežti. Jis gavo nervų uždegimą ir jie turi būt gydomi šaldymo būdu. Pilkite jam per viršugalvį kokius tris gorčius šalto vandens ir netaip, kad pagriebus ąsotį — kliust, kliust ir baigta. Pilkite vandenį pamažu ir tegu jis bėga nuo galvos į kokį cėberį. Po to duokite jam gyduolių, kurias aš jam pagaminsiu, vienas po perpylimo vandens per galvą, o kitas ryte, ir viskas bus gerai. Valgyti duokite jam tą, ką patys valgote. Patys matote, kad jau tik skūra laiko jo kaulus.

Parvažiavę namo, tuojau griebėsi prie darbo. Paguldė skersai lovą, cėberį pastatė šalia jos. Tėvas užgulė ant jo pečių; sesuo Ona pamažu pila vandenį per galvą, o jis rėkia:

J. N.

(Bus daugiau)

(9)

DIDELĖ ŠALIS

Važiuojant iš Arizonos, turėjom pervažiuoti kampą New Mexico — per miestelius Lordsburg, Deming ir Las Cruses — ir Rio Grando paupiu įvažiavom į El Paso, Texas valstijoj.

Čia kalnai lyg ir žemesni. Daug griovių ir sausų upių. Kai užeina liūtis, tai tos upės patvinsta ir užlieja visus laukus; bet be lietaus— tik sausos upių vagos vingiuoja tarp kalnų. Čia lyja labai retai.

New Mexicoj tiltų per upes nereikia. Upių vagos labai lėkščios. Liūtyje vanduo negilus, bet jis bėga labai plačiu ruožu. Per upes vagviete kelias nusileidžia žemyn kokią pėdą ar pusantros. Kelio lėkštis tęsiasi tūkstantį ar pusantro tūkstančio pėdų tarpą per upės vagą. Jei potvynis, vanduo bėga per viršų kelio plačiu ruožu. Srovės gylis ne daugiau kaip pėda. Reikalui esant karas gali pervažiuoti. Kadangi potvyniai reti, tai nesudaro didelių važiuotės kliūčių. O vieškelių valdyba sutaupo daug pinigų nestatydama tiltų per tuščius duburkius.

Jau sausio 28-a. Vakar 5 val. popiet įvažiavom į El Pasa. Jau 2,000 mylių nuo Portland, Ore. Dar pusketvirto tūkstančio mylių iki Worcester, Mass. Pervažiavom Colorado upę, kuri įteka į Californijos įlanką. Dabar randamės ant R Grande krantų, kurį įteka į Meksikos įlanką ir nuo El Paso iki Meksikos įlankos yra rubežium tarp JV ir Meksikos.

Iš El Paso iki Meksikos miesto Juarez — tik per Rio Grande upę, kokio penketo išmtų pėdų tiltą. Žmonės ką tik eina iš darbo. Tiltas užsigrūdęs einančiais į Meksiką ir atgal. Pėsčiam nėra kliūčių ant rubežiaus. Einant į Meksikos pusę niekas nieko neklausia. Tik užsimokėk du centus už tilto vartojimą ir eik sau sveikas. Grįžtant į Jungtines Valstijas kainuoja tik 1 centas už žmogų. Bet čia JV rubežiaus sargai klausia, kokios esi pilietybės. Jei drąsiai atsakai "amerikonas" — "eik šen." Jie susimaišysi, tai daugiau klausinės. Patarčiau kiekvienam, norint aplankyt Meksiką, turėti įtrodymus, kad gyveni Jungtinėse Valstijose.

Mes palikom automobilį JV pusėj, kadangi jame buvo daug pagažų ir nenorėjom, kad juos vartytų grįžtant iš Meksikos.

Perėjom per iltą. Juarez miestas mažai kuo skiriasi nuo El Paso, mūsų pusėj. Krautuvių daug ir prekių pilna. Tik smulkių vertelgų šaligatviuose daug daugiau negu pas mus. Kainos didžiumoj tos pačios kaip pas mus. Bet ant radijų ir televizijų kainos dubeltavos. Meksikoj gaminti svaigalai labai pigūs. Abelnai, $1.50 už butelį, o pas mus tas tas pats gėrimas iš Meksikos bus $4.50 už butelį. Įsinešt iš Meksikos svaigalų galima — galionas vienam žmogui. Žmonės matosi kiek prasčiau apsirengę. Dauguma jų — tamsiaspalviai meksikonai. Jie labai mandagūs ir nuoširdūs. Mažai jų kalba angliškai. Su vienu sušnekau apie įvykius Kuboje. Akys linksmai sužibėjo. Bet jis, matyt, nepasitikėdamas manimi, pareiškė, kad apie politiką nieko nežinąs.

Ona nekantriai man pareiškė, kodėl ne visi meksikiečiai moka angliškai. Aš jai paaiškinau, kad čia jų šalis, o mes jų svečiai, tai kodėl jie turėtų mokytis angliškai? Mes privalėtum mokėt ispaniškai.

Pasipirkę keletą suvenyrų (mažų dovanėlių), paštinių korčiukių ir po butelį kitą meksikoniško "takilo," kuris yra daromas iš kaktusų sulčių ir kurio porą išmetus ir be indėno pagalbos pakaušis gali "nusibielyti," grįžom atgal į Jungt. Valstijų pusę.

El Paso miestas turi apie ketvirtį milijono gyventojų. Tipiškas Texų miestas. Jis neatrodo kaip žalumynų salukė pustynėse. Jis gražus, nes jis randasi ant didžiosios Rio Grande upės kranto, turi daug vandens.

Pavažiavus porą mylių 80-uoju keliu į priemiestį, apsinakvojom puikiame moderniškame motelyje su prieinama kaina.

Net pradedu bijoti, kad skaitytojams, kurie seka šią kelionę, gali įgristi mano monotonija: kalnai, upės, uolos, pustynės ir t. t. Man irgi pradeda atsibosti važiuoti. Dar tik į Texas valstiją įvažiavom, o ji, išskiriant Alaską, yra didžiausia valstija. Ja mums važiuojant po 4-500 mylių per dieną, reikės mažiausiai pustrečios, o gal ir trijų dienų.

Jau vakaras sausio 28-os, o dar nė trečdalio Texų nepervažiavom. Apsistojom mažame miestely Sonona nakvynei.

Ir čia, kaip pietinėj Californijoj ir Arizonoj arba New Mexico, gamta puošiasi tais pačiais rusvais tyrlaukiais.

Vieną skirtumą kalnynuose temačiau: kalnus, vadinamus *Mesa*. Ispaniškai mesa reiškia stalas. Tų kalnų viršūnės lygios, kaip stalai. Jų aplink matosi tiek daug! Jie visi kaip sukirpti, vienodo aukštumo. Jų viršūnės plokščios lyg lenta ir nesimato augmenų ant jų viršūnių.

Teorija apie jų susiformavimą yra tokia: Kurioj nors praeities gadynėj tos sritys buvo kietu uoliniu jūros dugnu. Jūrai nuslinkus, minkštesnės uolos suaižėjo. Potvyniai jų trupinius ir po jų apačia minkštesnę žemę išvagojo, nuneštami gruntą į tolstančią jūrą. Bet kietesnės uolos plotai tarnavo kaip lietsargiai gruntui po jų apačia ir pasilaikė dabartiniame aukštyje. Dabar Mesa kalnelis atrodo lyg elektrinės lemputės gaubtuvas arba senoviška kiniečio kepurė su nupiautu smaigaliu. Puikūs reginiai!

Esu daug girdėjęs apie Texas aliejaus šaltinius. Rytoj ką nors apie juos jums papasakosiu.

Bevardis

I. VIENUŽIS (4)

ALKOHOLIO AUKA

(Vaizdelis iš gyvenimo)

(Pabaiga)

Tetėno pavedžiotas ir supažindintas "su Amerika," jis pats vienas pradėjo išeidinėti ir užsukti į karčiamą ir susirasti ten ir draugų. Taip jis ir pradėjo eiti pramintais tetėno takais, parodytais keliais ir priprasti prie alkoholio. Nors jis iš karto nejautė didelio efekto, bet palaipsniui vis daugiau ir daugiau išsigeria, o tai jį ir vedė į blogą kelią.

Iškilo pirmasis pasaulinis karas. Anglies kasyklose darbai pradėjo eiti visais garais, darbų buvo, kur tik pasisuksi; darbininkus gatvėse rinko ir siūlė darbus, tik dirbk. Jurgis pradėjo gerai uždirbti, bet kartu pradėjo ir gerai gerti, ir visai jis užmiršo ir tėvus, nes susirašyti vistiek nebuvo galima, tai kam čia dar ir rūpintis?

Ir jis paskendo alkoholy. Pradėjo vengti susitikti ir vaikystės-jaunystės draugus, kurie ėjo visai kitu keliu. O jei jam kas pasiūlydavo laikraštį ar knygą paskaityti, jis į tai tik ranka numodavo ir atsakydavo: "O kam man reikalingos tos gazietos, ar knygos? Aš propesorium nebūsiu, tai kam man laiką ir pinigus leisti tokiems dalykams? Aš ir taip gerai gyvenu."

Nepasitenkinęs uždarbiu kietosios anglies kasyklose, jis, išgirdęs, kad minkštosios anglies kasyklose geriau uždirba, tai ir pasinešino ten vykti. Išvažiavo į vidurinės Pennsylvanijos minkštosios anglies kasyklas geresnės laimės ieškoti. Tai buvo paskutinis Jurgio sapnas. Ten girtuokliavimas nė kiek nebuvo mažesnis; tokių Jurgių visur buvo ir yra.

Tiesa, pas Jurgį kai kada kildavo noras paliauti girtuokliaut, bet kaip greitai jis išgerdavo vieną stiklinę alaus ar degtinės, jis palikdavo bejėgis prieš alkoholio kirminą, kuris jį ėdė. Nekartą Jurgis ir sakydavo: "Na, tik šį vieną sykį, tik šį vieną išgersiu ir daugiau nė į burną, kol busiu gyvas, tik šį vieną, dievaži, tik šį..." Ir taip Jurgis dažnai kartodavo tokius prižadus: "tik šį vieną..."

Besibastydamas po minkštosios anglies kasyklų kaimus ir miestelius, jis atsidūrė į kasyklas, kur mainieriai nebuvo organizuoti į unnją, kur plieno trustas kietai valdė ne tik plieno industriją, bet ir anglies kasyklas. O kada plieno magnatams pasisekė sulaužyti didįjį plieno darbininkų streiką 1919 metais, tai, aišku, jie dėjo pastangų ir mainierių streiką lygiai sutrempti. Mainieriams visgi šiaip taip pasisekė susiorganizuoti į uniją ir išeiti į streiką, nepaisant kaip plieno trustas aštriai persekiojo juos, kad neprileistų susiorganizuoti į uniją ir išeiti į streiką.

Mainieriai visgi paskelbė streiką, ilgiau nepakęsdami kompanijos žiaurumo ir skriaudų. Kasyklų magnatai tuojau leidosi ieškoti streiklaužių ir juos gabenti į kasyklas, o kad streikieriai nepastotų kelio, tai kompanijai nebuvo sunku gauti teismišką draudimą (injunction) prieš pastojančiuosius streiklaužiams kelią.

Plieno trustas nesigailėjo pinigų prisamdymui agentų, kurie visokiais būdais skleidė tarp streikierių demoralizaciją ir su visokiais pažadais rinko streiklaužius iš pačių streikierių tarpo. Ant agentėlių meškerės greitai kibo Jurgis ir kiti tokie. Kova buvo ilga ir sunki, bet streikieriai vilties nenustojo, nes juos rėmė plati darbo masė visoje šalyje. Jurgiui ir kitiems tokiems rodėsi, kad streikas buvo nereikalingas. Jurgis dirbo, kada norėjo, ir gėrė, kada pinigų turėjo. Pasigėręs, jis lengvai užkibo ant agentėlio meškerės, pasižadėjo streiklaužiauti, nes, pagal jo samprotavimą, jam nebeliko kitokios išeities: reikia valgyti, reikia ir gerti. Ir nors Jurgiui kiti darė rimtas pastabas ir atkalbinėjo nuo to, jis tik ranka numojo. "O kas man ką gali padaryti? Jei aš noriu, tai ir einu dirbti, tai mano reikalas. Čia Amerika... O jei kas pastos man kelią, tai valdžia mane apsaugos... Tik durniai streikuoja!"

Na, ir anksti rytą jis, apsirengęs darbiniais rūbais, išėjo, gal ir pats nežinojo kur, bet išėjo.. Taip, Jurgis išėjo..., bet kur? Jis išėjo ir daugiau nesugrįžo, dingo, kaip akmuo vandeny. Kur jis dingo, niekas nežino ir niekas daugiau jo nematė, niekas ir nepaisė, niekas jo ir neieškojo.

Jurgio pusbrolis buvo nuvykęs jo paieškoti, bet tik daug visokių spėliojimų ir kalbų jis girdėjo...

Vieni spėliojo, kad gal streikieriai Jurgį, kur pasigavę einantį į darbą, mirtinai primušė ir įvertė į kokią apleistą seną kasyklų skylę, ir taip jis dingo. Antri pasakojo, kad veikiausiai Jurgis žuvo kasykloj, darbe, o kampanija nenorėjo imti bet kokią už tai atsakomybę, pakasė kur jo kūną, ir taip niekas nieko apie jį nežino. Pastarasis tvirtinimas, atrodo, galėjo būti teisingas.

Tai taip Jurgio tetėnas parodė jam, tik atvykusiam iš Lietuvos, Ameriką ir kelią į girtuoklystę, kuriuo Jurgis ir ėjo, patapo nelaiminga alkoholio auka, ir žuvo pačioj jaunystėj.

1958

Tel Aviv. — Izraelis ieško aliejaus prie Negyvosios jūros.

New Britain, Conn.

Literatūros Draugijos nariai neseniai buvo susirinkę, pasimokėjo duokles ir šiaip sau pasikalbėjo. Girdėjome, jog mūsų narys Jonas Aukščiūnas su žmona baigia leisti atostogas Kalifornijoje, tuoj grįšią namo. Sugryžę, daugiau papasakos.

Kai kurie dažnai lankomės pas M. ir J. Strižauskus Waterburyje. Anuosyk iš jų sužinojom, kad šį pavasarį jiedviem sueis 50 metų kai vedę. Jų vietos draugai sumanė šiuos gerus žmones, visuomenės darbuotojus pagerbti, surengiant banketą balandžio 12 d. Tad dar nežinome, kiek iš šio miesto važiuosime, bet keletas, manoma, jog ten dalyvausime. Turėkite vietą ir mums.

Nusiklausęs

DETROIT, MICH.

JULIJA DAUKUS

(KARPAUSKAITĖ)

MIRĖ 1950 METŲ KOVO 23 D.

Suėjo devyneri metai, kai mylimą ir mylinčią mus ir gyvenimą Juliją pasiėmė ankstoka mirtis. Gailiai prisimename ją ir tą skaudų momentą.

JOHN DAUKUS ir duktė DONNA

Miami, Fla.

Vietinės žinios

Kovo 15 d. draugo Žekonio sode buvo rodomas Jurgio Klimo filmas "Katriutės gintarai". Lošėjai daininkai nėra kokie nors Hollywoodo profesijonališki artistai, iš to duonos nevalgo, tai reikia pripažinti, kad veikalas suloštas šauniai, beveik visiems patiko.

Paskutinis, trečiasis filmas, buvo rodomas iš Lietuvos, "Žydėk, jaunyste". Jį teko matyt antru kartu. Visas filmų rodymas užsitęsė dvi valandas. Tačiau blogumas buvo tas, kad mažai žmonių atėjo pamatyt tą šaunų veikalą, tik apie 25 ypatos. Pagal mano rokundą, turėjo būti trigubai daugiau. Ir pats Klimas nusiskundė, kad labai daug lietuvių žinojo, jis taip sakė, bet veikalo pažiūrėt neatėjo, atrodo, kad ignoravo. Įžangos nebuvo, aukų surinkta pora desėtkų dolerių; vakaras buvo šiltas ir malonus.

-:- -:- -:-

Antrą savaitę sunkiai serga vilnietė draugė Beatrice Alexandrienė dideliu galvos skaudėjimu. Guli Mercy ligoninėj. Josios gyvenimo draugas sakė, kad jo žmona eina laipsniškai geryn. Linkime jai greičiau pasveikti ir vėl darbuotis Socialiame Klube.

-:- -:- -:-

Teko girdėti nuo draugės Valilionienės iš Ft. Lauderdale, kad jos vyras A. Valilionis turės eit į ligoninę sveikatos reikalais. Apie pasekmes dar nepatyrėme.

-:- -:- -:-

Draugas Juozas Paukštaitis iš po sunkios ligos ir operacijos sakėsi baigia pasveikti. Bet nusiskundė, kad jo žmona Mariutė, sakė, turinti netvarkingus dantis, nuo ko kenčia dantų skausmus, pakol juos visus susitaisys.

-:- -:- -:-

Mano artimas draugas Žekonis, su kuriuo įsigeriam po vieną ant drąsos, kai jo sode yra parengimai, dar vis nėra patenkintas manim. Jam vis atrodo, kad permažai parašau žinių iš Miami, Floridos, į Laisvę ir Vilnį. Ant senatvės visko pasitaiko. Už patarimą ačiū tau, drauge Žekoni!

V. J. Stankus

Pittston, Pa.

Sudegė lietuvė

Kovo 9 d. sudegė Petronėlė Šarkienė ir jų namas. Kaip tai pasibėrė iš pečiaus karštų pelenų su žarijomis, o nuo jų užsidegė Šarkienės drabužiai ir plaukai. Moteris sudegė, o kiti šeimos nariai apdegė, bet išbėgo iš namo.

Jie gyveno 158 Schoolery St., Exeter Boro. Moteris buvo apie 65 metų amžiaus. Iš Lietuvos paėjo iš Plėkių kaimo, Eržvilko parapijos, Raseinių apskrities. Jos mergiška pavardė buvo Norkutė. Į Ameriką atvyko 1913 m. pas brolį Stanį Norkų. Pirmiau buvo vedusi su Jančausku, su kuriuomi sugyveno sūnų ir dukterį. Jančauskas buvo užmuštas anglies kasyklose, tai tada vedė su P. Šarkumi. Jie susilaukė dviejų dukterų, kurios jau yra užaugusios ir vedusios. Velionė buvo palaidota kovo 11 d.

Liūdesyje liko jos brolis Stanis, kuris yra Laisvės skaitytojas ir darbininkiško judėjimo rėmėjas, taipgi LLD narys.

Čionai naujienų mažai. Dar nesurado kūnus mainierių, kurie žuvo kasyklose, kada vanduo jas užsėmė. Anglies kompanija vis dar vandenį pumpuoja iš kasyklų. Jaučiama didelis nedarbas. Dirba tik suknelių siuvimo ir cigarų gamykla, kur keletas desėtkų moterų ir merginų darbo turi.

Pittstonietis

Hartford, Conn.

Laisvės Choras kovo 15 d. suruošė savo patalpose šaunų koncertą—banketą. Gaila, kad dėl nepalankaus oro publikos nebuvo, kiek tikėtasi. Choro stiprūs rėmėjai anksti susirinko, pokalbiuose leisdami laiką laukė programos.

Pagaliau choras harmoningai sudainavo kelioliką liaudies dainelių vadovystėje Wilma Hollis. Pianu skambino S. Rusevičiūtė. Po to vedėjos du sūnūs išstojo su styginiais instrumentais ir kartu dainavo. Buvusi choro pianistė Mrs. Griffins paskambino du labai gražius kavalkus, pabaigoje lieuviška francūzaitė, kaip čia ją vadina, t. y. Wilma Hollis padainavo lietuviškai. Vienai dainai akompanavo Mrs. Griffin, kitai jos sūnūs. Programą užbaigė choras.

Na, ir prasidėjo dalyvių vaišinimas ir dar koks vaišinimas! Stalai buvo įvairaus valgio apkrauti. Tik jau, sakau, tų moterų be mieros būta energingų, visko tiek paruošti, sunešti, sudėstyti!..

Šiam banketukui M. Lukštienė aukojo burokėlius, O. Šilkienė taipgi kokių ten daržovių, o maisto gamintojos buvo trys Onos: Šilkienė, Kičienė ir Visockienė. Prigelbėjo Latvėnienė su savo vyru ir G. Šilkas.

Šis pažmonys visiems labai patiko. Kurie mėgo, galėjo pasisukti ir už lūputės užpilti. Išsiskirstė apie devintą vakaro. Gailisi, kurie nebuvo.

Išgirdo hartfordiečiai, kad Waterburyje veikėjams M. ir J. Strižauskams sukanka 50 metinė vedybų sukaktis balandžio 12 d. ir jų pagerbimui rengiama šaunus banketas 1-mą val. pietų laiku. Eina kalbos, kad grupė hartfordiečių vyks dalyvauti bankete.

Vikutis

Verona, N. J.

Edward Baziliauskas mirė kovo 18 d. Kūnas pašarvotas M. A. Bujausko (Buyus) koplyčioje, 426 Lafayette Street, Newark, N. J. Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 21 d. (kapines galite sužinoti pas graborių).

Velionis paliko nuliūdime žmoną Juliją, sūnų dr. Vytautą ir du anūkus.

Šią liūdną žinią pranešė telefonu Ona Bečienė. Vėliau bus daugiau pranešta apie jo mirtį ir laidotuves.

Velionio našlei Julijai, sūnui daktarui Vytautui ir kitiems šeimos giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Kalbink užsirašyti Laisvę tuos, kurie jos dar neskaito.

Lietuviškai-angliškas
Angliškai-lietuviškas

ŽODYNAS

333 Puslapių, Kaina $3.50

Gaunamas Laisvės Knygyne
Persiuntimo Kaštus Apmokame

Kartu su užsakymu prašome prisiųsti ir mokestį

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

San Francisco, Cal.

Veikimas ir kiti dalykai

Kovo mėn. pradžioj įvyko LLD. kp. susirinkimas. Buvo pateikti raportai iš pramogų, veikimo. Susirinkimas nebuvo toks entuziastiškas, kaip pirmesni, nejrašyta naujų narių. Diena buvo labai graži, tai dauguma net į susirinkimą neatsilankė.

Nutarta turėti linksmą "parę"-pažmonį kovo 29 d. pas San Francisco draugus. Galima tikėtis, kad mūsų šeimininkės svečius puikiai pavaišins. Gal bus ir marguėių.

Priimtas laiškas nuo Vilnies štabo, kad stotum į talką bazarui. Svarstyta, ką nusiųsti iš rankdarbių ar šiaip ką. Pagaliau didžiuma sutiko, kad siųsti tik piniginę dovaną. Pavieniai sudėjo $23, ir iš iždo dadėjo dešimkę, tad susidėjo $33. Nors nėra gausi auka, bet kaip nuo mūsų mažos kuopos, manau, nebus gėda.

Kadangi mes visi mylim taiką, o iš San Francisco yra išvykęs pažangus draugas į Taikos Suvažiavimą į užsienį, išlaidos gana didelės, todėl iš iždo skirta dešimkė taikos reikalams.

Iš raportų pasirodė, kad šios kuopos naujoji valdyba nuosekliai tvarko dalykus, ir tėmija organizacijos reikalus labai gerai, tad galim tikėtis gerų pasekmių kuopos veikime.

Apie Lietuvos filmus

Kaip kitos lietuvių kolonijos gavo pasigėrėti iš Lietuvos filmais, tai ir mes gavom progą matyti ir pasigėrėti net trimis veikalais. Pradžioj "Urugvajaus Lietuvių Delegacija Lietuvoj" atrodė lyg miglota, ir kalba negana aiški-garsi. Dauguma tikėjosi, kad gaus matyti Lietuvos vasaros laukų ir sodų grožį, bet kad tai buvo atlikta žiemos laike, todėl nebuvo taip patraukli. Betgi atidžiai tėmijant sudaro labai įdomų ir jausmingą vaizdą.

"Dešimt dienų Maskvoj" buvo daug gyvesnis ir įvairesnis — Lietuvos jaunimo šokiai, žaidimai, dainos, ir kiti įvairumai.

Trečias — "Žydėk, jaunyste," tikrai jaudinantis Lietuvos jaunimo veikimas. Darytas vasaros laiku, tai parodo net ir gamtos grožį. Galime pasidžiaugti, kad Lietuvos judžių pradžia gera, o už metų kitų, galim tikėtis šimteriopai geresnių lietuviškų filmų.

Popietis lietuviškų filmų rodymui buvo labai sėkmingas, buvo atsilankę įvairios publikos, lietuvių, net kitataučių.

To parengimo pelnas skirtas Ateiviams Ginti Komitetui.

Mūsų šeimininkės buvo prigaminę daug visokių užkandžių ir gardesių, tai svetimtaučiai labai gerėjosi lietuvių šeimininkių skaniais užkandžiais ir jų nuoširdžiu patarnavimu. Veik visos aukojo savo maistą ir triusą geram tikslui. Už tai liko gerokai pelno.

Pertraukoj pirmininkas Taraška pakvietė Karosienę pakalbėti Tarptautinės Moterų dienos reikalais. Draugė Karosienė kalbėjo trumpai, bet nuosekliai, apie Tarpt. Mot. Dieną, kaip moterys turi veikti abelnai visur; industrijoj moterų darbas padaugėjo veik 50 procentų.

Popietis baigėsi sėkmingai ir geroj nuotaikoj. Pirmininkas pradžioj, ir iki užbaigos perstatė dalykus anglų kalboj, kad visiems būtų gerai suprantama, nes buvo daug svetimtaučių.

Apie mūsų draugus

Ignas Kamarauskas nuo vasario 12 d. randasi San Francisco County ligoninėje, Ward 93, trečiame aukšte. Jo sveikatos stovis dar nėra užtikrintas. Gydytojas mano, kad tokie "trytmentai", kokie dabar vartojami, galės pataisyti jo nervų sistemą.

Jį galima lankyti pirmadienį, penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį nuo 1 iki 3, nuo 7 iki 8 v. vakaro. Linkiu, kad jis gerai susveiktų. Kam galima, aplankykit jį.

A. Balčiūnienės sveikata labai susilpnėjo. Ji dabartiniu laiku nuolatai paguldyta į lovą nelemtos ligos. Tikimės, kad jos sveikata vėl sustiprės.

Mirus Stasiui Šlegeriui, jo draugė Elzbieta pardavė savo namą, ir persikelia gyventi pas savo kaiminką, 6100 Holway St., Oaklande.

Ona Aukštienė, kuri gyveno keletą metų Oaklande, dabartiniu laiku persikelia gyventi į Napa, Calif.

Pabaigoj praeitų metų įvyko gaisras Art. Norkaus stuboj, ir buvo padaryta daug nuostolių; ne tik stuba apdegė, bet ir rakandai, ir du automobiliai garadžiuje sudegė.

Dabar stuba jau pertaisyta iš naujo, ir turėjo pirkti naują automobilį ir stubos reikmenis. Girdėjau, kad Art Norkus pirko naują apartmentinį namą. Linkiu geros kloties jaunai šeimynai.

Jonas Totoris iš Yale, Mich., svečiuojasi pas savo giminaitę Elzbietą Šlegerienę jau veik porą mėnesių. Pabuvęs dar porą savaičių, žada grįžti atgal pas sūnų ant ūkio pagelbėti dirbti įvairius darbus. Malonu buvo pasimatyti ir kalbėtis su Totoriu. Malonus draugas. Čia būdamas, visados dalyvavo mūsų sueigose. Bijodamas šaltos žiemos Michigano valstijoj, jis atvyko čia praleisti atostogas.

Alvinas

Maynard, Mass.

Demokratai pralaimėjo rinkimus

Kovo 9 d. buvo perrinkti miestelio valdininkai. Kožni metai būna perrinktas vienas selekmonas ir kiti valdininkėliai. O svarbiausi yra selekmonai! Ba jie trise valdo visą miestelį. Žinoma, būna vienas piliečių susirinkimas per metus. (Būna ir daugiau, jeigu yra nepaprastas reikalas.) Tai selekmonai vykdo visuotinio piliečių susir. nutarimus. Selekmonų metinė alga yra 300 dolerių. Jie laiko susirinkimus vieną kartą į savaitę, ir išdavinėja visokius piliečiams reikalavimus.

Rodos alga nedidelė, bet kandidatų netrūksta ir varžytinės yra nemažos už vietas. Maynardas vis buvo lyg demokratų tvirtovė. Pereitą rudenį valstijiniuos rinkimuose visi demokratai rinkimus laimėjo dauguma balsų.

Bet dabar pasirodė kas kitas. Visi republikonai laimėjo rinkimus! Į selekmonus liko išrinktas jaunas vyrukas, sulenkėjęs lietuvis, čiagimis Gudzinavičius, respubiikonas.

Tai dabar bus du sulenkėję lietuviai selekmonai prieš vieną airį. Sokolowskas antrą terminą būna, o Gudzinavičius tai tik dabar išrinktas. Bet abudu yra jauni vyrai. Pastarasis ėjo prieš airį demokratą, kuris prabuvo jau 14 m. selekmonu, su trumpom pertraukomis.

Čia lietuvių mažai yra, bet pasigirti gali, kad turi policijos viršininką (chief). Jo tėvai paėjo nuo Alytaus.

J. Gaidys

Point Pleasant, N. J.

SERGA O. Vertelienė

Jau ilgas laikas kai ji nesijautė gerai, lankė gydytojus, bet sveikata vis nėjo geryn. Dabar visai pablogėjo. Todėl prisiėjo eiti į ligoninę, kad gydytojai ištirtų, kas yra su jos nesveikata. Šiuos žodžius rašant, ji randasi Point Pleasant, N. J., ligoninėje. Gyvenimo vietos antrašas: 138 Riviera Grine, Point Pleasant, N. J.

Linkiu pasėkmingo ir greito jai pasveikimo!

M. Griciūnienė

New Jersey naujienos

Kovo mėnesio pradžioje įvykęs LDS Trečios apskrities komiteto posėdis buvo našus. Padaryta peržvalga praeities nuveiktų darbų ir pravesta gerų naujų tarimų.

Vienas iš tų: kreiptas dėmesys į čiagimių ruošiamą Bowling turnamentą, kuris įvyks Chicagoje gegužės mėnesį. Paaukota iš Apskrities iždo $15, ir komiteto nariai sumetė $8. LDS 133 kuopa, Jersey City, aukojo tam tikslui $5. Viso susidarė $28. Graži parama geram tikslui. Tikimės, kad Apskrities ribose kuopos parems gražų chicagiečių darbą.

Kalbant apie aukas, reikia priminti, kad šių metų pradžioje mūsų valstijoje nebloga su aukomis gerietns tikslams. Pasiųsta "Laisvės" į kitą vietą persikėlimui $35. Grąžinta laimėta dovana praėjusiame "Laisvės" vajuje, irgi $35. Tad jau susidarė šimtinė be dviejų dolerių. Esu įsitikinęs, kad tai nebus viskas,— bus ir daugiau.

Mūsų parengimų lankytojai įsitėmykite, kad balandžio 5 d., 2 val. popiet, Labor Lyceum svetainėje, Springfield Ave. ir kampas 14-os gatvės, bus suvaidinta graži operetė — "Čigonai." Ją suvaidins paskilbęs Naujojoje Anglijoje Worcesterio Aido Choras.

Tolimi svečiai worcesteriečiai bus pirmu kartu mūsų valstijoje su gražia operete ir gražių vaidinimu. Tad visi meno mylėtojai prašomi atsilankyti. Nebūsite suvilti. Rengia Literatūros Draugijos II Apskritis.

Balandžio 11 d. įvyks šaunus banketas pagerbimui dviejų gerų ir nuoširdžių mūsų judėjimo veteranų: cliffsidiečio G. Stasiukaičio ir newarkiečio Chas Anuškio. Parengimo vieta —Rusų svetainė, 408 Court St., Elizabethport, N. J.

Šiam parengimui ruošiama graži meninė programėlė. Užkviestas ir sutiko atvykti Aido Choro moterų kvartetas su gražiomis dainomis. Bus ir daugiau meninių išstojimų. Mūsų Mildutė sutiko paruošti daug gražių ir malonių dainų.

Įsitėmykite, piknikų rengėjai, kad LDS III-čios Apskrities metinis piknikas įvyks sekmadienį, birželio 21 d., Kasmočiūtės parke, Great Neck, N. Y. Prašome šios apylinkės kuopas tą dieną nieko nerengti.

Kalbant apie Great Necką, tenka prisiminti draugą Povilą Bėčį, kuris plačiai žinomas ne tik Brooklynui, bet ir New Jersey lietuviams ir kuris visada patarnauja mūsų organizacijoms. Savo laiškutyje jis pažymi, kad su pradžia ateinančių metų jis bus jau 72 metų amžiaus. Sveikata tarnauja gerai ir dar neketina eiti ant senatvės pensijos. Dirba. Linksma girdėti. Povilas neatrodo turįs tiek metų—atrodo daug jaunesnis!

Gi drg. Dzevečka, Point Pleasant, N. J., pirmiau gyvenęs Cliffsidėj, švenčia irgi 72 metų sukaktį. Jis yra dažnas svečias mūsų parengimuose ir su sveikata nesiskundžia. Atrodo gerai.

Draugė Kudirikenė, mūsų parengimų gaspadinė, elizabethietė, leidžia savo laisvalaikį Floridoje.

Draugai Dainiai iš Queens Village, N. Y., ieško pirkti namo New Jersey valstijoje. Jų sūnus apsivedė ir apsigyveno Orange, N. J. Jie yra dažni mūsų valstijos svečiai. Gi drg. Dainius yra LDS III Apskrities iždininkas per eilę metų. Laimingai jiems susirasti gražų ir tinkamą namuką. Drg. Dainius jau pensininkas.

Įsitėmykite, kad artimoje ateityje bus rodomi gražūs judžiai iš Lietuvos: "Žydėk, jaunyste," "Lietuvių meno dekada Maskvoje" ir "Urugvajaus delegacija Lietuvoje." Šie trys filmai yra gražūs ir visiems patiks. Tėmykite pranešimą, kada ir kur jie bus parodyti.

Pilietis

Gibbstown, N. J.

NESMAGI ŽINUTĖ

Seno Vinco žmona skaudžiai susirgo. Gavo taip vadinamą "stroke." Kalbos neteko ir labai netvirta. Teko nuvežti į Woodrory ligoninę. Nors jau trečia diena ligoninėje, bet ji labai silpna.

Linkiu Jakštienei greit pasveikti. O Vincui ir jo dukrelei Elizabetai, žentui ir anūkams, širdinga užuojauta jų šeimos nelaimėje.

PHILADELPHIJOJ

Philadelphiečiai, laukdami vasaros, jau pradeda krutėti. Pirmiausia žada surengti filmų iš Lietuvos rodymą. Tai bus šeštadienį, balandžio 4 d., Lietuvių Republikonų klubo salėje, 2530 N. 4th St. Prasidės 7 val. vakaro. Įžangos nebus. Tai geriausia proga labai įdomius filmus pamatyti.

—:—

Drg. J. Bekampis čia buvo atsilankęs ir užprašė visus philadelphiečius rengtis atvykti pas jį ant iškilmių —ant atidarymo maudynių Avalon, N. J. Tai bus gegužės 30 ir 31 dd.

O baltimoriečiai žada turėti gražų pikniką ir nori bent dviejų busų iš Philadelphijos.

Klubiečiai taipgi turės eilę pokylių savo name. Pirmiausia bus balandžio 3 d., su $1.50 įžanga. Bet alučio už tą patį kas kiek norės, prie to ir programėlė.

Visi šie ir kiti užmanymai suteiks gyvumo mums lietuviams. Aš būsiu visur ir visi kiti žada pasisvečiuoti.

Iki pasimatymo. *R. M.*

Paieškojimai

Ieškau tetų Damės ir Konstantės, Jono. Išvyko į JAV iš Gardino srities, Barštų valsč., Šumos-kroklio kaimo. Išvyko nevedusios, ir paskutinius laiškus gavome 1939 m. Vienos tetos vyro pavardė Ikasala Juozas, o kito nežinau. Ikasala Juozas, s. Juozo, prieš išvykstant gyveno Varėnos raj., Rudnios valsč., Kroklio km. Jei jų nėra gyvų, prašau apie juos žinančius man pranešti. Kaziukevičius Jonas, Jurbarko raj., Girdžių paštas, Pavidaujo km., Lithuania, USSR.

Ieškau Prano Sinkevičiaus, s. Juozo, kilęs iš Janavos valsčiaus, Lukšių kaimo. Išvyko į JAV apie 1911-12 m. Ieško sesuo. Prašome atsiliepti jį patį arba žinančius apie jį pranešti sekamu adresu. Iš anksto tariu ačiū. T. Morkūnienė-Sinkevičienė, 171 Crosthwaite, North, Hamilton, Ont., Canada. (22-26)

Ieškomi Turčinskas Vladas, Turčinskas Stasys ir Turčinskas Tamošius, sūnūs Vincento. Norėčiau sužinoti, ar jie gyvi ar jau mirę. Tik tiek žinau, kad apie 1927 m. gyveno Brooklyne. Prašau rašyti: Genė Norbutaitė, Akmenės rajonas, Laižuvos g-vė, Nr. 2, Lithuania, USSR.

Aš, Aksamitauskas Pranas, Petro, gyv. pagal ankstesnį paskirstymą Tauragės Apskr., Eržvilko valsč., Pavidaugio km., ieškau savo brolio, išvykusio į JAV, Aksamitausko Antano, Petro. Prieš išvykstant gyveno viršminėtoj vietoj. Taip pat ieškau savo tetos Celskytės Veronikos, Simo. Ji išvyko iš Tauragės (Žvirblaukio km.), nevedusi, o dabar vedusios pavardės nežinau. Prašau atsišaukti pačius, ar ką nors iš šeimos narių, ar iš pažįstamų, ar kaimynų. Rašykite: Aksamitauskas, Pranas, Jurbarko raj., Girdžių paštas, Pavidaugio km., Lithuania, USSR.

Roebrto BUTAVIČIAUS, prieš antrąjį pasaulinį karą gyvenusio Čikagos mieste, ieško sesuo Emilija Liubavičienė. Mažeikių rajonas. Tirkšliai, Lithuania, USSR.

Jono UTKEVIČIAUS, Simono sūnaus, 1924 metais išvykusio į JAV, ieško sesuo Elena Ramanauskienė. Kėdainiai, Stalingrado 12, Lithuania, USSR.

Kaimiero ČYVO, Kazimiero sūnaus, jo žmonos Antaninos Džiūgaitės ir jų sūnų — Alberto ir Eduardo, gyvenančių JAV, ieško Julė Čyvaitė-Rokienė. Anykščių rajonas, Šeiminiškių kaimas, Lithuania, USSR.

Ieškau savo dviejų tetų Miliūčių (Martino ir Teklės dukterys), paeinančių iš Gudakiemio kaimo) nuo Merkinės). Po vyrais — Genofa (Miliūtė) Maskelienė (vyras Vincas), ir Valerka (Miliūtė) Mieleškienė (vyras Petras). Jos gyvena ar gyveno kur nors Brooklyn, N. Y., ar Brockton, Mass. Esu jūsų sesers Agotos duktė (Agota dar gyva). Prašau rašyti man: Bronė Galčiuvienė, Varėnos rajonas, Marcinkonių paštas, Musteikos kaimas Lithuania, USSR. Arba praneškite: J. Gaidys, 1 Florida Ct., Maynard Mass.

Ieškau savo jaunystės draugės (po tėvu) Praščiūtės Sofijos, kilusios iš Žagarės miesto, išvykusios iš Lietuvos į JAV apie 1926-27 metus, paskutinėmis žiniomis gyvenusios Detroit, Mich.

Norvaišaitė Apolonija
Žagarė
Gedemino g-vė 6
Lithuania, USSR

Stamford, Conn.

Susirgo mūsų geriausios draugės

Kovo 8 d. staiga smarkiai susirgo Josephine Burbienė, plačiai žinoma laisvietė ir motina Richmond Hill aidietės Amilijos. Ji gava širdies smūgį ir tuojau aubulancu buvo nuvežta ligoninėn. Ligonė net tris dienas išbuvo oksigeno tankoje Dabar palengva sveikata taisosi, bet, aišku, ims laiko pilnai susveikti. Draugė Burbienė randasi Stamford Hospital, Room 354. Dar nežinia, kaip ilgai jai ten prisieis pabūti.

Taip pat sirginėja mūsų geroji laisvietė Anna Phillipse. Ji gydosi savo namuose. Draugė Phillipse apgailestauja, kad negalėjo asmeniškai dalyvauti Richmond Hill Kultūriniame Centre įvykusiame kovo 14 parengime.

Tenka pabrėžti, kad abidvi šios nuoširdžios draugės neapleidžia nė vieno kiek didesnio pareigimo Kultūriniame Centre. Nors Stamfordas gana toli nuo Richmond Hill, tačiau jos nesigaili nei laiko, nei kaštų parengimus lankyti. Didelė už tai joms garbė.

Visi mes linkime abiems draugėms kuo greičiausiai pilnai susveikti!

Koresp.

Salisbury, Nyasalandas. — Anglų kareiviai nušovė du negrus, kada apie 100 jų, apsiginklavę iešmais, puolė kalėjimą išlaisvinti savo draugus.

Pittsburgh, Pa.

Lietuvių Progresyvių Moterų Klubas turėjo surengęs Moterų Dienos paminėjimą. Parengimas įvyko kovo 8 d. LDS 160 kuopos svetainėje. Parengimas gerai pavyko, nes žmonių prisirinko pilna svetainė. Nuo 6 valandos prasidėjo kortomis lošimas. Laimėtojams buvo duodamos gražios dovanos. Paskui prasidėjo užkandžiai, kurie buvo gerai, skaniai pagaminti. Visi žinote, kad Pittsburgho Progresyvių Moterų Klubas susideda iš geriausių gaspadinių ir veikėjų. Tačiau vistiek, man atrodo, klubas per siaurai veikia. Galėtų ir turėtų plačiau veikti, nes moterų veikimui yra plati dirva. Po vaišių buvo pakviesta Ona Remeikienė tarti žodį kitą Moterų Dienos reikalais. Draugė Remeikienė nurodė, ką reiškia kovo 8 diena. Tai buvo gražus vakaras ir labai naudingai praleistas.

Mirė Povilas Pauliukonis. Tai reiškia, kad ir vėl tapo supiltas naujas lietuviškas kapas. Draugas Pauliukonis buvo pažangus žmogus ir ilgametis Laisvės skaitytojas ir rėmėjas. Lietuvoje paėjo nuo Ukmergės. Velionis buvo sunkaus darbo darbininkas, malonus draugas, gražiai sugyveno su kaimynais ir draugais. Todėl į laidotuves kovo 7 dieną susirinko nemažai žmonių. Tapo palaidotas laisvai Lietuvių Tautiškose kapinėse. Jis gyvas būdamas pageidavo būti taip palaidotu. Ir jo šeima jo norus teisingai išpildė.

Draugei Pauliukonienei ir jos šeimai širdingiausia užuojauta. O tau, Povilai, lai būna lengva šios šalies šaltoje žemėje amžinai ilsėtis. *J. Mažeika*

WATERBURY, CONN.

AUKSINĖS VEDYBOS

Žymiems visuomenininkams, ilgamečiams Waterburio gyventojams, sukako 50 metų jų vedybinio gyvenimo.

Tie žymūs asmenys yra:

Marijona ir Juozas

STRIŽAUSKAI

Taigi kultūrinės lietuvių organizacijos rengia pokylį pagerbimui jų auksinio jubiliejaus proga.

Tai bus

ŠAUNŪS PIETŪS

Geri Valgiai ir Įspūdinga Programa

Sekmad., Balandžio 12 April

SALĖJE 103 GREEN ST., WATERBURY

Pradžia 1-mą val. dieną. —:— Kaina $3.00

Kviečiame waterburiečius ir visos apylinkės lietuvius atsilankyti ir tinkamai pagerbti ilgamečius veikėjus kultūriniame lietuvių judėjime. Turėsite gražaus pasitenkinimo ir patys sau.

Rengėjai

IŠSIUNČIAME PAKETUS Į USSR

Į LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS

SIŲSKITE VELYKINIŲ DOVANŲ PAKUS DABAR

Pasinaudokite mūsų firmos patikimiausiu, atsargiausiu ir tinkamiausiu patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

(Laisniuota per U.S.S.R.)

135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583
141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430

Arti subways — Tarp 6th ir 7th Aves. Atdara kasdien 9-6; sekmadieniais 9-4.

MŪSŲ SKYRIŲ RAŠTINĖS:

132 Franklin Ave. Hartford, Conn. CHapel 6-4724		308 W. Fourth St. Boston 27, Mass. Tel. ANdrew 8-5040	332 Filmore Ave. Buffalo 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674
39 Raymond Plaza W. Newark, N. J. Tel. MArket 2-2877	900 Literary Rd. Cleveland 13, Ohio Tel. TOwer 1-1461	11339 Jos. Campau Detroit 12, Mich. Tel. TOwnsend 9-3980	632 W. Girard Ave. Philadelphia 23, Pa. Tel. WAlnut 5-8878

Dėl platesnių informacijų reikale išsiuntimo paketų giminėms ir draugams, susisiekite su mūsų patyrusiais, mandagiais ir veikliais raštinės vedėjais skyriuje jūsų mieste. Jie su mielu noru suteiks jums informacijas.

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams pasitenkinusių klijentų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiame į 48 valandas. Adresatą pasiekia į 6-7 savaites; oro paštu į 7-12 dienų.

mūsų raštinėse randasi pilniausias pasirinkimas įvairių pirmos rūšies valgų. Taipgi išdirbystės dalykų: batų, laikrodžių, laikrodėlių, ir tt., už labai žemas kainas.

Klauskite pilno katalogo rodančio kainas dėl muito ir patarnavimo. Katalogas veltui.

Atsiminkite: mes esame specialistai reikale išsiuntimo paketų.

Įvairios Žinios

KANADOS INDĖNAI RUOŠIASI KOVAI

Brantford, Canada. — Šios apylinkės indėnai tūlo Tonto vadovybėje pasirengę ateiti į pagalbą savo tautiečiams Oshwekene.

Apie 60 "karališkos policijos" vyrų užpuolė indėnus Oshwekene. Įvyko susirėmimas. Vienas policininkas sužeistas ir 4 indėnai areštuoti.

VAKARAI IR VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJA

Washingtonas. — Jau ilgas laikas Anglija, Francūšija ir Jungtinės Valstijos gamina atsakymą Tarybų Sąjungai Berlyno reikalais. Diplomatai sako, kad pagaliau tas atsakymas pagamintas. Kalbama, kad Vakarai sutiks laikyti viršūnių konferenciją rugpiūčio mėnesyje.

AMERIKIEČIAI PRIEŠ PARAMĄ UŽSIENIUI

New Yorkas. — Jack Boyle paskelbė "Trendex News Poll" skaitytojų apklausinėjimus. Buvo klausta, ar jie sutinka su prezidento Eisenhowerio pasiūlymais remti užsienį. Iš užklaustų virš 21 procentas atsakė, kad taip, bet 79 procentai pasisakė už nutraukimą tos pagalbos.

KONGRESAS IR IŠDYKĘS AMERIKOS JAUNIMAS

Washingtonas. — Specialus Kongreso komitetas svarsto, kokių priemonių reikia imtis suvaldyti jaunimo išdykavimą ("juvenile delinquency"). Yra pasiūlymų steigti "pataisos namus" ir per penkeris metus tam skirti $25,000,000.

Jaunimo išdykavimas, papildytos kriminalystės ir lytinis palaidumas didėja su kiekvieneriais metais.

ISPANIJOS FAŠISTAI NESIJAUČIA TVIRTAI

Madridas. — Ispanijos fašistinė valdžia nubaudė 369 žmones $2,786,000 už laikymą jų santaupų Šveicarijoje ir konfiskavo apie $3,000,000 santaupų. Tas parodo, kad tie, kurie turi pinigų, jau nesijaučia saugiai Ispanijoje, tai juos pasideda į bankus kitose šalyse.

INDONEZ. PREMJERAS VYKS Į T. SĄJUNGĄ

Jakarta. — Indonezijos premjeras Džiuandra ateinančią vasarą vyks viešėti į Tarybų Sąjungą. Jis gavo pakvietimą nuo TSRS premjero Chruščiovo. Kaip žinia, tarpe Tarybų Sąjungos ir Indonezijos respublikos gyvuoja draugiški santykiai.

Buenos Aires. — Argentinos valdžia nori pirkti iš Tarybų Sąjungos 1,000,000 tonų aliejaus. Tuo reikalu jau vedamos derybos.

Maskva. — Tarybų Sąjunga ir Australija atsteigs diplomatinius ryšius, kurie buvo nutraukti 1954 metais.

Pekinas. — Jeigu Japonijos valdovai ir toliau laikysis dabartinės politikos, tai Kinija neves su Japonija prekybos.

Canberra. — Australija jau turi 10,000 milijonų gyventojų.

IŠ PANEVĖŽIO NUO MARCINKEVIČIŲ

Buvę amerikiečiai, gyvenę Lawrence, Mass., ir tarpkario metais išvykę į Lietuvą, Jonas Marcinkevičius ir žmona, dėkodami už pasiųstą jiems reikiamą organizacijų liudijimą, rašo:

"Dabar kurie Amerikoj neturi darbo ir kokių turtų ar namų, tai neblogai ir čia Lietuvoj parvažiavus, o ypač progresyvius žmones labai myli mūsų valdžia ir šiltai juos priima: tuoj duoda butus, duoda darbą, kokį moki, kokį ten dirbai, o jei seni, tai ir pensijas duoda, nereikia nė kokių storonių." S.

Thompsonville, Conn.

Šis miestelis praturtėjo vienu lietuviu profesijonalu, atsidarė kabinetą dentistas Dr. A. V. Walmus. Jo ofisas randasi 100 N. Main St.

Daktaras Walmus (sūnus brooklyniečių Adomo ir Onos Walmusų) yra naujas šiame mieste, bet jau per ilgą eilę metų specialistas savo profesijoje. Praėjusio karo metu, kaip jaunas daktaras (kapitonas) jis tarnavo mūsų šalies armijoje užjūriuose, kaip daktaras dentistas. Po karo paskiausiais keleriais metais turėjo kabinetą Stafford Springs, Conn., ir kur ir persikėlė į Thompsonville.

G-S

PRANEŠIMAI

SUVAŽIAVIMAS

Massachusetts Moterų Sąryšio suvažiavimas įvyks sekmadienį, balandžio 12 d., 1 val. dieną, Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo salėje, 823 Main St., Cambridge, Mass. Visi pažangių moterų klubai, LLD kuopos ir kt. organizacijos, kviečiami dalyvauti. Moterų Sąryšio Komi. (23-26)

SOUTH BOSTON, MASS.

ALDLD 7-os ir LDS 1-os Apskričių komitetų bendras posėdis įvyks sekmadienį, balandžio (April) 5 d., 11 val. ryto, 318 Broadway.

Kviečiame visus minėtų apskričių komitetų narius ir visus tų organizacijų veikėjus Bostono apylinkėje dalyvauti šiame bendrame posėdyje. Čia turėsime pasitarti vasarinių parengimų (piknikų) reikalu, kad juos pasekmingai pravesti, ir turėsime kitų svarbių reikalų aptarimui, kurie liečia mūsų organizacijas. J. Jaskevičius, ALDLD 7-os Apskr. Sekr. (23-25)

S. BOSTON, MASS.

Atžymėjimui Tarptautinės Moterų dienos, moterys rengia gražų pobūvį sekmadienį, kovo 22 d., 3 val. dieną, 318 Broadway. Bus graži programa, skanių valgių. Kalbės E. Vilkaitė. Bus ir kita kalbėtoja. Kviečiame visus dalyvauti. LLD Moterų kuopa. (21-23)

CLEVELAND, OHIO

L. M. S. Clevelando skyriaus bendras susirinkimas įvyks kovo 22 d., 2 val. dieną, LDS Klube, 9305 St. Clair Ave. Prašome narius dalyvauti ,turime daug reikalų aptarti. Reikia ruoštis prie koncerto, taipgi svarstysime organizavimą choro arba kvarteto. Tad prašau, kurie galite dainuoti, ar kada dainavę chore, malonėkite ateiti. S. Kuzmickas, sekr. (21-23)

METINIS PAVASARINIS

BAZARAS

201 Second Avenue
(arti 13th St., N. Y. C.)

Kovo 20, 21, 22

Penktadienį
nuo 3 iki 10 val. vak.

Šeštadienį ir Sekmadienį
nuo 11 val. ryto iki 10 val. vak.

NAUJI PIRKINIAI

Specialus
Meno Dalykų Išpardavimas

Pietūs—Arbatos—Vakarienė

Rengėjai
National Council
American-Soviet Friendship

DIDYSIS NEW YORKAS

Niujorko valstijos žmonėms pakėlė taksus už pajamas

Niujorko valstijos seimelis, kurio daugumą sudaro respublikonai, pagaliau pravarė įstatymą, pakeliant žmonėms taksus už pajamas!

Gubernatorius Nelsonas Rockefelleris jau seniai sakė, kad valstijai reikalingi du bilijonai dolerių. Kaip juos gauti? Gubernatorius su savo ekspertais sugalvojo skymą: pakelti žmonėms taksus už pajamas!

Prieš tą skymą kilo didžiausi žmonių protestai. Iš karto net ir kai kurie respublikonai deputatai pasisakė prieš Rockefellerio sumanymą. Bet palaipsniui gubernatorius juos "apmalšino". Kai atėjo galutinis balsavimas, visi jie balsavo **už.**

Tiesa, už praėjusius metus piliečiai, dirbą už algas, taksų už pajamas nemokės —dovanotos. Bet su š. m. balandžio 1 diena jau bus kita giesmė: iš kiekvieno asmens, dirbančio už algą, kiekvieną savaitę bus išskaityti taksai valstijai. Nieks, vadinasi, išsisukti negalės. Ir žmonės mokės daugiau, negu mokėdavo ligi šiol.

Taigi dabar Niujorko valstijos darbo žmonės mokės kas savaitę ("pay as you go" principu) dvejus taksus: federalinei valdžiai ir valstijinei.

Be to, Niujorke gyvenantieji žmonės rūkoriai turės mokėti po du centu ant pakelio cigaretų daugiau negu mokėjo iki šiol. Pakelti taksai ir ant gazolino.

Tokią dovaną atnešė Niujorko valstijos žmonėms respublikonai su savo gubernatorium!

Įdomiausia tai, kad buržuazinė spauda ir visokie propagandistai dabar dėl to gubernatorių Rocefellerį didvyriu stato. Girdi, žiūrėkite, koks įtakingas šis vyras! Žiūrėkite, kaip jis sumaniai suvaldė savo partiją ir pakėlė žmonėms taksus!

Dabar liekasi kitas klausimas: ką darys Niujorko miesto majoras Wagneris? Jis taipgi ruošia ką nors. Jis irgi nori gauti daugiau pajamų miesto valdžiai. O iš kur jis juos gaus, jei ne iš tų pačių žmonių, vyriausiai darbo žmonių? Žinoma, pirmiau reikia surasti geras priemones, kaip pinigus gauti.

Vadinasi, gyvenimas darbo žmonių sunkėja ir sunkėja. Kas bus?!

Koresp.

Common Council susijungė su kita įstaiga

Niujorke ligi šiol gyvavo savita įstaiga, vadinama **Common Council for American Unity.**

Skaitytojai jau bus pastebėję, kad mes neretai išspausdiname tos organizacijos pateiktus įdomesnius straipsnius, po kuriais telpa parašas tik "Common Council". Įstaigos tikslas: padėti sveturgimiams susipažinti su šios šalies reikalais, padėti jiems pažinti savo reikalus ir įsipilietinti, taipgi painformuot juos apie pačią Ameriką ir vikiais kitokiais įdomesniais klausimais.

Ši įstaiga buvo įkurta dar pirmojo pasaulinio karo metu. Jos raštinė ir salė mitingams yra po num. 20 W. 40th St., New Yorke. Tai liberalų įstaiga.

Common Council direktoriaus pareigas eina **Read Lewis,** o jo padėjėjas — **William S. Bernard.**

Dabar pranešama, kad Common Council susijungė su kita organizacija, veikiančia panašia kryptimi— su American Federation of International Institutes. Susijungusios, jos priėmė ir naują vardą, būtent: American Council for Nationalities Service. Ji tapo inkorporuota Niujorko valstijoje.

Naujos organizacijos prezidentu išrinktas **Nicholas Kelley,** o direktorių tarybos pirmininku **Edward Corsi.** Išrinkta visa eilė vice prezidentų, iždininkas (Sylvan Gotshal) ir eilė direktorių tarybos narių

ACNS šiems metams biudžetą pasiskyrė $250,000 sumoje. Apie 20 procentų tikimasi gauti iš narių, taipgi už parduotą literatūrą, o visa kita — aukomis.

Direktorium ir jo padėjėju liekasi tie patys asmenys, viršuje suminėti. Adresas taipgi tas pats.

Po miestą pasidairius

Jau buvo rašyta, kad Amerikos Raudonasis Kryžius šiuo metu veda didžiulį vajų už sukėlimą $95,-000,000 sekamų metų darbui.

Reikia nepamiršti, kad iš tos sumos Niujorkui kvota paskirta $6,000,000.

Dabar visur kreipiamasi pas žmones prašant, kad jie aukotų Raudonajam Kryžiui.

IŠVYKSTA FLORIDON

Martha ir Zigmas Kavaliūnai apleidžia Jamaicą ir vyksta Floridon keliems mėnesiams poilsio. Jie neapsistos vienoj vietoj, bet aplankys keletą miestų. Pereitą sykį jie važiavo autobusu, bet Kavaliūnas sako, kad kai neturi savo mašinos, nėra kas veikt, sėdėk ant vietos. Tai šį syki vyksta savo mašina. Pasiekę Floridą, galės daugiau apvažinėti. Jie mano pirmiausia vykti į St. Petersburg, Clearwater, vėliau į Miami miesta ir kitur. Turės progą aplankyti savo draugus-pažįstamus.

Linkime Marthai ir Ziegmui sklandžios kelionės ir laimingai praleisti laiką Floridoj.

Kairas. — Čionai surengta gedulio eisena pagarbai reakcinių sukilėlių, kurie krito Irake.

Man labai patiko

Man norisi pridėti savo nuomonę prie praėjusį šeštadienį įvykusio parengimo pagerbimui Kultūrinio Centro veikėjų. Kad parengimas buvo visapusiškai sėkmingas, tai visi matė, kurie jame dalyvavo. Bet nebus pro šalį dar žodį kitą pridėti prie meninės programos.

Pirmiausia dainavo solistė Elena Brazauskienė. Man atrodo, kad ji dainavo labai gerai — gal geriau, negu pirmiau. Man taip jautėsi. Matyt, ji smarkiai lavinasi ir progresuoja. Ypač man patiko, kad ji vengė per aukštų gaidų, neleido, taip sakant, balsui "eksploduoti". Labai malonu buvo klausytis. Geriausią įspūdį paliko visuose klausovuose.

Puikiai padainavo Mildred Stensler suderintas, išlavintas ir vadovaujamas Moterų Kvartetas. Visos keturios dainininkės turi puikius, gražius balsus ir labai įspūdingai atrodo, kiekviena savo vietoje.

Šį kvartetą, kaip žinia, sudaro aidietės Nastė Buknienė, Ona Čepulienė, Kostė Rušinskienė ir Nelė Ventienė. Su Moterų Kvartetu geras dar ir tas dalykas, kad jis galės gražiai patarnauti parengimuose, kuriuose visam chorui pasirodo neparanku dalyvauti, vpač parengimuose apylinkės kolonijose. Todėl, tikiu, mes Moterų Kvartetą girdėsime dažnai.

Nežinau, kodėl mūsų aidiečiai nusileidžia aidietėms. Šiuo tarpu Aido Chore matosi nemaža grupė labai smarkių vyrų, dideliais ir pralavintais balsais. Iš jų galėtų susidaryti kvartetas ar kas nors panašaus pajvairinimui bent jau mažesniųjų parengimų. Bet, žinoma, reikia darbo įdėti, ir nežinau, ar mūsų Mildred begalėtų ištesėti dar ir vyrų grupę sumokyti.

Pašalinis

New Brunswick, N. J. — Virš 350 darbininkų ant New Jersey Turnpike (auto vieškelio) paskelbė streiką.

Washingtona. — Prezidentas Eisenhoweris šaukia į pasitarimą nedarbo reikale kai kuriuos valstijų gubernatorius.

PARSIDUODA KEPYKLA

Lietuvių ir kitų tautų apgyventoje vietoje. Biznis įgyvendintas per 20 metų. Puiki proga lietuviui įsikurti gerą biznį, kur galima pasidaryti gražaus pinigo. Kreipkitės:

Alex Bakery Shop
426 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Bus pagerbti žymūs veikėjai

Amerikinis Komitetas Sveturgimiams ginti praneša, kad balandžio 16 d. Hotel Belmont Plaza viešbutyje, Niujorke, įvyks įdomus ir svarbiam reikalui pokylis.

Ten bus pagerbta profesorė Louise Pettibone Smith, šio komiteto garbės pirmininkė, taipgi bus pagerbtas ir Abner Green, Komiteto pirmininkas, uolus darbuotojas, veikiąs tose pareigose per 22 metus.

Beje, tame pobūvyje pasirodys knyga, kurią parašė prof. Smith—knyga, bylojanti apie šio Komiteto 25 metų veiklą. Ji vadinasi: "The Torch of Liberty".

Kurie norite ten dalyvauti, užsisakykite vietas iš anksto. Įėjimas asmeniui tik $2. Rezervacijas galite padaryti ACPFB ofise: 49 E. 21st St., New York, N. Y. Room 405. Telefonas: ORegon 4-5058.

Moterų pramoga

Progressive Women's Committee (Pažangiųjų Moterų komitetas) sekamą sekmadienį, kovo 22 d., ruošia įdomų popietį, kuriame dalyvaus daug žymių moterų ir vyrų veikėjų — visuomenininkų, meninkų, švietėjų.

Popietis įvyks Steinway Concert Hall salėje, 113 W. 57th St. (tarp 6 ir 7 Avenues), Manhattane. Prasidės 2 v. popiet.

Įėjimas vienam asmeniui $1, porai — $1.50.

Bus kalbų, dainų, užkandėlių.

Kurie išgalite, dalyvaukite!

Joseph Fasanella, 16-kos metų vaikinukas, įėjo į požeminį traukinį Lexington stotyje namo važiuoti. Jį užpuolė trys jaunuoliai ir peiliu jam į kairę ranką įrėžė raides "F M".

Į Columbia Universitetą buvo suvažiavę 4,326 jauni žurnalistai iš 32 valstijų. Jie diskusavo žurnalizmo ir spaudos klausimus.

JOHN KRAUSS, Inc.
117-09 Liberty Ave.
Richmond Hill, N. Y.
(Smulkmeniškas pardavinėjimas)
MĖSOS IR WURSTWAREN

NEW YORKAS UŽSAKO ANGLŲ HELIKOPTERIŲ

New Yorko miesto viršininkai paskelbė, kad jie užsakė šešis anglų "Fairey Rotodyne" helikopterius. Šie lėktuvai daro apie 200 mylių per valandą ir gali vežti vienu kartu 65 žmones. Jie skrajos tarpe La-Guardia, N. Y. International, Newark ir kitų orlaukių.

Londonas. — M. Suslovas ir kiti TSRS delegacijos nariai dalyvavo Anglijos parlamento posėdyje.

HELP WANTED—FEMALE

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

Nurses, Reg.—Immed. openings in mod. 300-bed gen. hosp. Starting salary $280 mo. with regular increase 40 hr. week. Diff. for aft. & night duty. Liberal personal policies. Priv. rms. avail. in nurses res. Wire, call or write Director of nurses Miss. Ruth Curry.

WILMINGTON GENERAL HOSPITAL
Wilmington, Delaware
OLympia 6-2551

DIRBTUVIŲ DARBININKĖS

Dirbkite naujoj patalpoj. Puikios darbo sąlygos. Gera pradžiai alga. Galinčios dirbti bile pakaitą. Kreipkitės Asmeniškai 8:30 v. r.-3:30 v. d. — Pirm. iki Penkt.

NATIONAL BISCUIT
Personal Office
2211 Rt. 208, Fairlawn, N. J.

GREITAI ● GERIAUSIAI ● LENGVAI
PINIGAI Į LIETUVĄ
10 Rublių už 1.—
Mokestis $5.— iki $50.00
PILNAI GARANTUOTA
KVITAS PARŪPINAMAS
EXPRESU PER 2 SAVAITES
GRAMERCY
118 E. 28th St.
New York, N. Y.
Leista Bankų Dept.
ir apdrausta.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172
426 Lafayette St.

AL'S TELEVISION SERVICE
ALBERT MISIŪNAS, Sav.
(Authorized Member Philco Factory-Supervised Service)
Taisome Televizijas, Radijus, Hi-Fi
Darbą garantuotai atlieka patyręs technikas
Prašome kreiptis sekamu antrašu:
101-23 112 St., Richmond Hill,19 N. Y. Tel.. VI. 6-6895
Darbo valandos kasdien iki 10 val. vak.

SIŲSKITE VELYKINIŲ DOVANŲ PAKUS GIMINĖMS IR DRAUGAMS

Patikimiausia firma išsiuntimui pakų į USSR: **Lietuvą, Ukrainą, Baltarusiją, Latviją, Estoniją, Armėniją** ir kitas respublikas.

Package Express & Travel Agency, Inc.

(LAISNIUOTA PER USSR)

BROOKLYN—1530 Bedford Ave., kamp. Lincoln Pl. IN. 7-6465. IN. 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-14 Market St. Tel. MI. 2-2452. MI. 2-1681

Siunčiami tik nauji daiktai — medžiagos, drabužiai, valgomieji produktai, gyduolės, siuvamosios mašinos. Pristatymas garantuojamas, taipgi adresato parašas. Visi kaštai, įskaitant muitą, pmokami iš anksto. **Kiekvienas pakas apdraudžiamas.**

Mūsų klientų patogumui, mes turime įvairių aukščiausios kokybės medžiagų prieinamomis kainomis. Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 popiet.

78—2nd Ave.	651 Albany Ave.	1241 N. Ashland Ave.
New York 3, N. Y.	Hartford, Conn.	Chicago 22, Ill.
ORegon 4-1540	CHapel 7-5164	HUmboldt 6-2818
832 N. 7th St.	11601 Jos. Campau Ave.	107 S. Vermont St.
Philadelphia 23, Pa.	Detroit 12, Mich.	Los Angeles. Calif.
WAlnut 3-1747	TOwnsend 8-0298	DUnkirk 5-6550

PARDAVIMAI

Turiu visokių įvairių dalykėlių, kuriuos galima gauti už prieinamą kainą. 4 krėslai (minkšti), tinkami virtuvėj; 2 prosinimo lentos; vienas gesinis pečius; keletas grindinių lempų; vienas elektrinis motoras (1/4 h. p.) ir daugelį kitų įvairių elektrinių dalykėlių. Visi daiktai gerame stovyje, ir būtų naudingi namų savininkams. Buvau namo prižiūrėtojas. Matyt galima šeštadienio ar sekmadienio vakarais. Geo. Litwin, 127 Thames St., Brooklyn, N. Y. (pirmos lubos). Tarpe Flushing ir Knickerbocker Aves. (23-24)